

P. Čerņevičis / *li, ko tikai nojaušam*

10.–23. jūlijs
Nr. 14 (77) 2013

CIT PASĀDĀ PASĪLE

Sieviete,
kas izdejo
mīlestību
**LAILA
LINUŽA**

IGAUNU
KULTA
VIETAS
**ZIRGA
MUGURĀ**

Lavandu

DOSJĒ

**FRĪDAS
KĀLO
APSĒSTĪBA**

**SEVIS
MEKLĒJUMI
LABIRINTĀ**

Vai zināt, kas ir
**SAPRĀTA
SKAITLIS?**

Cena Ls 0.69
Abonēt/izdevīgāk

ISSN 1691-6735

IZDEVNIECĪBA DIENAS ŽURNĀLI

lesaka numeroloģe un fen šui speciāliste **DITA BLŪMA-BALINSKA**

Mēs katrs esam unikāla būtne, tikai reizēm neapzināties savu vērtību. Šaubu brīžos ir vērts aizdomāties par to, kas mums ir līdzās. Neviena cilvēks, kurš ienācis mūsu dzīvē, nav nejaušība. Ikvienu situācija mums kaut ko māca, tikai nereti mēs pret to esam visai nevērigi. Līdz 20. jūlijam ir periods, kas var likt aizdomāties par dažādām detaļām mūsu dzīvē, kā arī dot iespēju labot kādas senākas kļūdas. Esiet uzmanīgi ar jaunu, dokumentētu lēmumu pieņemšanu! Jebkādu nozīmīgu darījumu slēgšanu un tehnikas pirkšanu labāk atlieciet uz laiku pēc 20. jūlija.

MAGĪSKAIS KALENDĀRS 10.–23. jūlijs

pirmd.	otrd.	trešd.	ceturtd.	piekd.	sestd.	svētd.
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	*MD – Mēness diena				

11	No 8:36 – 4. MD	PIRKUMU DIENA. Labi veikt pirkumus, izdot naudu, ieguldīt. Varat atļauties kaut ko vairāk nekā citās dienās. Nav ieteicams iegādāties tehniku. 4. MD ilgst līdz 12. jūlija plkst. 9:47.
13	No 10:59 – 6. MD	MAĢISKĀ DIENA. Varat dedzināt čekus, iekārtot makus, veidot vēlmju kolāžas, veikt simorona rituālus kaut kā iegūšanai.
14	No 12:13 – 7. MD	VĀRDA SPĒKS. Spēcīga ietekme izteiktajam vārdam. Labi prezentēt, reklamēt savus pakalpojumus. Labiem vārdiem ir liels spēks. Cilvēki pret siltiem vārdiem kļūst jūtīgi un uzņēmīgi. Tikai nemēģiniet glaimot vai liekuļot. 7. MD ilgst līdz 15. jūlija plkst. 13:30.
16	No 14:48 – 9. MD	ATTĪRĪŠANĀS DIENA. Laiks atbrīvoties no krāmiem, kārtot mantas, īpašu uzmanību pievēršot saimnieciskajiem jautājumiem. Nav ieteicams pirkt neko lielu, izņemt ikdienas produktus. Tāpat nevajag uzsākt jaunus darbus, jāpabeidz iesāktais vai jādara kaut kas nenozīmīgs.
17	No 16:08 – 10. MD	IZAUGSME DARBĀ. Labākā diena, lai uzsāktu vai mainītu darbu. Varat ieguldīt finanses kādos darījumos. 10. MD turpinās līdz 18. jūlija plkst. 17:26.
20	No 19:40 – 13. MD	MAĢISKĀ DIENA. Laiks dedzināt čekus, iekārtot makus, veidot vēlmju kolāžas. Laba diena pārdomām par iespējamām pārmaiņām.
21	No 20:29 – 14. MD	AKTĪVAIS SĀKUMS. Ja nepieciešams plānot kādu nozīmīgu akciju, to vēlams uzsākt tieši šajā dienā. 14. MD turpinās līdz 22. jūlija plkst. 21:06.

IEPAZĪSTIETIES!

Tautas paruna vēsta, ka cāļus skaita rudenī, bet mūsu redakcijā skaitīšana notiek pēc vasaras saulgrīžiem. Šogad *Citādā Pasaule* savā paspārnē panēma divas praktikas Ritu un Madaru. Iepriekšējā numurā varējāt lasīt Madaras sagatavotās atbildes uz jūsu jautājumiem, šoreiz to paveikusi Rīta. Viena arī uzklauzīja patiesu epoku stāstu un pierakstīja to – meklējiet 38. lappusē. Ceram, ka arī turpmāk topošo žurnālistu vārdi parādīsies mūsu žurnāla lappusēs!

Šodien dari to, ko citi negrib, un rīt dzīvosi tā, kā citi nevarēs!

MADARA KOLNEJA,
Vidzemes Augstskolas mediju studiju un žurnālistikas 2. kursa studente

Madara netic nejaušībām, bet intuicijai gan. Enerģiju un iedvesmu rod, esot kopā ar sīnāidīgiem un radošiem cilvēkiem, ģimenē, staigājot lietū un dzerot melnu kafiju ar gabaliņu tumšās šokolādes. Patīk migla, agri vasaras rīti un nostalgiski pelēkais rudens. Interesē attiecības un sevis izzināšana. Grib atrast ceļu uz intervējamo cilvēku sirdi, atvērt viņus patiesi labam stāstam un uzrakstīt to.

Pa labi, pa kreisi, riņķī apkārt

Labirintu izveide un iziešana, šķiet, ir pats vienkāršākais veids, kā sarežģīt dzīvi vēl vairāk. Kāpēc tiek būvēti labirinti, un kāpēc cilvēki labprātīgi dodas uz tiem?

▼ *Ieva Zicmane*

Konkrētu labirinta izcelšanās laiku un vietu neviens nezina. Par vienu no vissenākajiem zināmajiem labirintiem tiek uzskatīta Knosas pils, kas celta ap 2000. gadu pirms mūsu ēras. Teiksmā vēsta, ka Kretas valdnieka Mīnoja sieva Pāsifaja iemilējusies vēršī. Pēc šīs dēkas piedzimis Minotauris – pa pusei vēršis, pa pusei cilvēks. Valdnieks pavēlēja izbūvēt zem pils labirintu, kurā ieslodzījies briesmoni. Katru gadu Atēnām bija jāmaksā nodevas – septiņas jaunavas

un septiņi jaunekļi, kurus Minotauris saplosījis. Daudzi mēģinājuši nogalināt nevēru, tomēr paši nokļuvuši tā ķetnās. Vienīgi grieķu varonis Tēzejs uzveicis briesmoni un no labirinta izkļuvis ar mīlotās Ariadnes iedotā diega kamola palīdzību.

Par vienu no teorijām, kāpēc patiesībā Knosas pilij ir tik sarežģīts plānojums, tiek uzskatīts stihiskais būvēšanas princips, kad pirms celšanas vēl nav bijis skaidrs, kāda pils izskatīsies. Cita teorija min, ka tā bijusi nekropole. Viens gan ir skaidrs – arheoloģiskajos izrakumos atrastās vēršu galvas liecina, ka kādreiz labirintā notikuši ar vērša kultu saistīti rituāli.

Par labirintu seno dabu liecina visā pa-

Par labirintu seno dabu liecina visā pasaulē atrasti gleznojumi uz alu sienām un klintīm, pat uz kapakmeņiem.

saulē atrasti gleznojumi uz alu sienām, klintīm, pat uz kapakmeņiem. Tie veidoti gan dažādās celtnēs, gan arī brīvā dabā. Būvmateriali visdažādākie: smiltis, koks, akmens, krūmi, labība un pat gliemežvāki.

Ārā no haosa

Nav šaubu, ka viencēla labirints spēj sakārtot cilvēka domas un, iespējams, palīdz kādas problēmas risināšanā. Rodas jautājums: kam palīdz haosa labirinti – tie, kas izveidoti ar daudzām ieejām, izejām un tikpat daudziem strupceļiem? Tiek uzskatīts, ka sarežģītu labirintu iziešana attīsta domāšanu un gribasspēku. Kā gan citādi, ja cilvēks nokļūst lielu dzīvzogu vai labības lauku ielenkumā?

2008. gadā Amerikas Savienotajās Valstīs uzņēmums MAZE izveidoja lielāko pasaules kukurūzas labirintu. Teritorijas kopējā platība bija vairāk nekā 160 000 kvadrātmetru. Labirintam bija četras grūtības pakāpes. Vissarežģītāko ceļu varēja iziet aptuveni divu stundu laikā. Savukārt lielākais dzīvzoga labirints tika iestādīts 1996. gadā Francijas pilsētā *Reignac-sur-Indre*, bet

SVĒTCEĻOJUMA ALTERNATĪVA

✦ Mūsdienās lielu atzinību guvis 13. gadsimtā izveidotais viencēla **Šartras katedrāles labirints Francijā**. Tam ir garīga nozīme, jo tas palīdz cilvēkam atrast īsto dzīves ceļu. Šartras labirints izveidots ar 12 metru diametru, un tas atrodas uz dievnama grīdas. Kristiešiem labirints simbolizē cilvēka dzīvi. Tiem, kam nav iespējams doties svētceļojumā uz Jeruzalemi, Šartras labirinta apmeklēšana ir laba alternatīva. Labirinta iziešana palīdz nokļūt tuvāk Dievam un piedzīvot garīgas atklāsmes, nereti šis process kalpo arī kā grēku izpiršana.

✦ Šartras labirinta lielās popularitātes dēļ tas daudzviet atdarināts, tostarp Latvijā. 2002. gadā pie **Krimuldas baznīcas atklāja labirintu**, kas līdzinās Šartras labirintam.

Mācītājs Austris Juris Rāviņš teic, ka šā labirinta garums no sākuma līdz centram ir 220 metru. Jo lēnāk cilvēks iet labirintu, jo pašam labāk. Labirints izveidots Turaidas valdnieka Kaupo piemiņai. Sargājot Krimuldas baznīcu, Kaupo nakts murgā redzējis baltu lilijas ziedu, kas aizsargājis baznīcu. Tagad simbolisks lilijas zieds rotā labirinta centru.

LABIRINTS PALĪDZ:

- ✦ atbrīvoties no problēmām un ikdienas raizēm;
- ✦ iegūt atbildes uz jautājumiem;
- ✦ atjaunot garīgos spēkus;
- ✦ apjaust savu dzīves ceļu;
- ✦ doties pretim savas dzīves patiesajam aicinājumam.

Eiropas lielākais koka labirints atrodas Zviedrijā. *Rövarbyn med Labyrinten* koka labirinta apmeklētāja Zinta Celma atzīst, ka labirints bijis vairāk izklaidējošs, tomēr arī prātam savs treniņš ticis. Pirms ieejas labirintā iedota lapa ar veicamiem uzdevumiem: "Tajā bija jāieraksta burti, kas atrodami labirinta dažādās ejās.

No atrastajiem burtiem jāizveido vārds. Tapat katrā labirinta tornīti bija atrodams atjautības uzdevums. Iedotajā lapā bija jāieraksta šo uzdevumu atbildes, kā arī savs vārds, uzvārds un adrese. Ik pa brīdim tika rīkota loterija ar vilinošām balvām," atminas Zinta.

Labirinta celvedis

✦ **LAND'S END LABYRINTH**

① ir garīga rakstura labirints klusuma cienītājiem. Tas atrodas Amerikas Savienotajās Valstīs. No vietas, kur tas atrodas, paveras skats uz Goldengeitas tiltu, Sanfrancisko panorāmu un līci.

✦ Trīsdimensiju labirints **LONGLEAT** ② atrodas Apvienotajā Karalistē. 16 000 ives koki aptver vairāk nekā hektāru lielu platību un apmēram divu jūdžu (3,20 kilometri) līkumotus celiņus.

✦ Apvienotajā Karalistē, Kentā, izveidots labirints čūsku un kāpņu veidolā **SNAKES 'N LADDERS** ③. Tā kā žogi ir apmēram sešas pēdas (1,80 metri) augsti, aizraujoša labirinta spēle garantēta ikvienam.

✦ Pasaulē garākais labirints **PINEAPPLE GARDEN** ④ atrodas Havaju salās. Tas izveidots no 11 400 dažādiem Havaju augiem, un tā ceļa garums ir apmēram trīs jūdzes (4,80 kilometri).

✦ **IMPRINT** ir ar nostāstiem bagātākais labirints. Tas radīts 1975. gadā Apvienotās Karalistes pilsētā Gločesteršīrā un ievēribu izpelnījies ar savdabīgo izskatu – tas atgādina Mīnotaura pēdu.

Ja cilvēks ir labi uzlādējies un viņam visas čakras ir valā, viņš redzēs gaismas strēli, kas nāk pie viņa.

Visuma sargāts labirints Latvijā

Pavisam citāds labirints ir tepat Kuldīgas novadā. Riežupes smilšu alu labirinta maģiju izjutot gandrīz katrs apmeklētājs. Alas ejot cauri āderu krustpunktam, un tām piemīt ļoti liels spēks. "Es, atrodoties alu labirintā, jūtu, kā šī vieta tiek sargāta no augšas – no Visuma," stāsta labirintu īpašniece Inese Fokerota.

Labirinta kopējais garums ir divi kilometri, bet apmeklētājiem iespējams izstaigāt 460 metru pazemes eju. Alu apskate notiek gida pavadībā, bet, ja ir vēlēšanās, kādu brīdi iespējams pastaigāties arī vieniem. "Mums jau arī patīk pajokoties. Vieniem nav iespējams iznākt no šā labirinta. Ja nu vienīgi pēc kāda ilgāka laika."

Riežupes smilšu alu labirinta sākums.

Viss alu labirints ir cilvēku roku darbs. Kādreiz izraktās smiltis izmantotas stikla rūpniecībai, bet tagad noder ārstniecībai. "Tajās ir visa Mendeļejeva tabula. Ir cilvēki, kas brauc pie mums, paņem smiltiņas, un ar tām sevi ārstē. Alu smiltis palīdz pret osteoporozi, muguras un kāju sāpēm. Ja nepieciešams, es smiltis pati arī uzlādēju. Cilvēks, ja vēlas, protams, var arī pats savas lūgšanas noskaitīt," atklāj Inese.

Alu apskates laikā apmeklētāji drīkst salāsīt akmentiņus. "Tā kā esmu mācījusies ezoteriku, laikam ir atvērušies attiecīgie kanāli, un es spēju nolasīt informāciju no akmentiņiem. Cilvēki par pateikto ir ļoti apmierināti, liela daļa ir piepildījusies. Sliktas lietas gan es nesaku, tikai labas."

Pilnīgā alu tumsā, klusumā un mierā, sēžot baltajās smiltīs, alu āderu krustpunktā Inese vada arī meditācijas seansus. Stiprās enerģētikas iespaidā meditācijas dalībniekiem rādies dažādas gaismas. "Katrs redz citu gaismu. Piemēram, zila gaisma ir spēcīgiem cilvēkiem, kas ir daudz strādājuši un sevi papildinājuši. Vadītāji, ļoti intelektuāli cilvēki, kā arī tie, kas tic Dievam un Visumam, redz zilo gaismu. Ja cilvēks ir labi uzlādējies un viņam visas čakras ir valā, viņš redzēs gaismas strēli, kas nāk pie viņa." ●

ASTAROTS

Kalnu kristāls – tavai enerģijai un veselībai!

Kalnu kristālu mēdz saukt arī par planētas ādu, caur kuru var sajūst Kosmosu. Senie grieķi uzskatīja, ka kalnu kristāls ir ūdens, kuru sasaldējuši Dievi. Šis akmens ir pazīstams kā dziedināšanas meistars, jo tas ne tikai plaši tiek izmantots dziedniecībā, bet arī pastiprina citu akmeņu un kristālu iedarbību. Kalnu kristālu iesaka nēsāt gadījumos, kad trūkst enerģija un ir pastāvīgs nogurums, tāpat to vienmēr vajag nēsāt līdz, jo šis brīnumainais akmens aizsargā un saglabā kā garīgo, tā arī fizisko līdzsvaru.

Kalnu kristāla eņģelis

Kulons ar dubultu spēku – eņģeļa figūriņa vienmēr atgādina par Jūsu sargangeli un aizsargas, bet akmens dos nepieciešamo enerģiju un veselību
Cena Ls 3,49
pasta izdevumi

Kalnu kristāla ūdensakmeņi

5 kalnu kristāla gabaliņi universālai veselības uzlabošanai. No šiem akmeņiem ir iespējams pagatavot ikdienas spēka dzērienu, atliek vien akmeņus uz dienā nakti ielikt ūdenī un veselības dzēriens būs galavs. Par enerģijas trūkumu vairs nebūs jāšūdzas!
Cena Ls 3,88 – pasta izdevumi.

Kalnu kristāla krelles

No maziem kristāla gabaliņiem veidota krelle (45cm), ikdienā nesajot. Tās savam īpašniekam piesaistīs nepieciešamo enerģiju un veselību
Cena Ls 3,50 – pasta izdevumi

"Akmeņi tavai veselībai"

Katrs akmens satur enerģiju, ko uzkrājis gadu tūkstošiem augot un uzturoties Zemes dzīvē. Jebkurā akmeņi ir no Visuma iekodēta informācija, kas cilvēkam spēj palīdzēt, ja vien viņš, protams, to vēlas. Šī maza brošūra ir kā maza medicīnas enciklopēdija dziedināšanai ar akmeņiem. Brošūrā novārdītas slimības, bet preliem katrai slimībai ir norādīti akmeņi, ko Māte Zeme ir paredzējusi, lai dotu slimību pakdzētu arstēt
Cena Ls 2,50 – pasta izdevumi

AKMEŅI
tavai
veselībai

Kalnu kristāla drūza

Drūza – tie ir kopā saauguši kristāli, kas gadu tūkstošiem ir atradušies dziļi zemē un uzkrājuši Zemes spēku. Krievijas ekstrāsensīvs iesaka šādas drūzas novietot gan uz elektrības skaitļajiem, gan ievielot automašīnās, tādējādi vismaz par 10% tiek samazināts, gan elektrības, gan benzīna patēriņš. Savukārt novietojot drūzu darbavietā, tā lieliski aizsargās jūs no negatīvām enerģijām.
Cena Ls 9,90 – pasta izdevumi

Pasūtījumu var veikt pa tālr. 29888304 vai arī internetā www.astarots.lv
Veikali-saloni Rīgā, A. Čaka ielā 64, Ventspīlī, Lielā ielā 4
www.astarots.lv – pārdošanā dabīgie akmeņi, Taro kārtis un ezotēriski suvenīri.

Katram pasūtītājam īpaša dāvana no www.astarots.lv – kalnu kristāla akmentiņš.

Pirkstos ierakstītās zīmes

Otrā stunda

Vai gari pirksti tiešām ir tikai pianistiem, vai īso pirkstu īpašnieki var aizmirst par rokdarbiem? Hiroloģija dod iespēju iztulkot pirkstos saskatāmās zīmes un var pavēstīt gan par cilvēka domāšanu, gan veidu, kā tas uztver apkārt notiekošo.

▼ *Līva Romane*
Konsultējusi hiroloģe
MAIJA IRBĪTE

Aplūkojot pirkstus, var noskaidrot, vai cilvēks ir stratēģis vai taktiķis. Viens problēmas un situācijas uztver kopumā, cits lielāku uzmanību pievērš atsevišķām detaļām. Savukārt pirkstu galos redzamie vijumi jeb papilārās linijas vēsta par niansēm cilvē-

ka raksturā. Šīs linijas dzīves laikā nemainās.

Vispirms jāapskata visi pirksti kopumā, tad katrs atsevišķi, sevišķi lielu vērību veltot ikšķim, jo tas raksturo cilvēka gribasspēku. Ja kāds no pirkstiem ir ievērojami garāks vai īsāks par pārējiem, tam pievēršama īpaša uzmanība. Visbeidzot, ņemot talkā lupu, jāaplūko papilārās linijas pirkstu galos. Visa iegūtā informācija jākombinē kopā, lai atklātu cilvēka raksturu. Nereti rokās parādās nedaudz pretrunīga informācija, kas nozīmē vien to, ka cilvēks ir daudzpusīgs.

Raksturs pirkstu garumā

Hiroloģijā atsevišķi tiek aplūkots ikšķis un pārējie četri rokas pirksti. Ikvienam pirkstam ir nosaukums, jo katrs no tiem atspoguļo kādu noteiktu rakstura īpašību un parāda cilvēka rīcību konkrētā dzīves jomā.

IKŠKIS. Tas raksturo cilvēka gribasspēku un spēju realizēt dzīvē savus mērķus, vēlmes. Ja ikšķis ir spēcīgs un attīstīts, cilvēkam dzīvē nav problēmu realizēt sevi, taču ne vienmēr tam jānotiek ļoti ātri. Spēcīga ikšķa īpašnieks savas vēlmes var īstenot arī pakāpeniski un pamazām. Uzmanība jāpievērš ikšķa naga

(skatīt *Citādās Pasaules* iepriekšējo numuru) un pamata falanģu garumam, jo tie parāda, vai cilvēks savu rīcību iepriekš apsver vai arī vispirms dara un tikai tad domā.

JUPITERS JEB RĀDĪTĀJPIRKSTS. Salīdzinot šā pirksta un zeltneša garumu, iespējams noteikt, cik liela ir cilvēka pašcieņa, ambīcijas, vēlme sevi sociāli realizēt, kā arī dabas dotas lidera spējas. Ja garāks ir rādītājpirksts, cilvēkam piemīt augsta pašcieņa, kas palīdz pārvarēt jebkuru sarežģītu dzīves situāciju un doties uz priekšu. Šādam cilvēkam raksturīgas izteiktas lidera un organizatora spējas. Nereti hiroloģijā to sauc par politiķa pirkstu, jo uzstājoties viņi bieži mēdz pacelt gaisā rādītājpirkstu, tā cenšoties uzsvērt savu vārdu nozīmi.

Ja rādītājpirksts ir

PAPILĀRĀS LĪNIJAS

NOSAUKUMS

KO LIECINA?

GILPAS

Visizplatītākās eiropiešiem. Liecina, ka cilvēks ir ļoti daudzpusīgs, viņam piemīt labas pielāgošanās spējas. Šādu pirkstu īpašnieks vienlaikus spēj veikt vairākus darbus, pienācīgi sadalot uzmanību starp tiem. Labprāt strādā darbu, kurā ir saskarsme ar cilvēkiem.

LĒZENĀS ARKAS

Mierīgs, stabils raksturs. Spēj neatlaidīgi un pacietīgi strādāt, nezaudējot interesi par darāmo. Visai konservatīvi uzskati, lēni pieņem pārmaiņas, taču ir ļoti uzticams, ar izteiktu pienākuma apziņu gan darbā, gan privātajā dzīvē.

SMAILĀS ARKAS

Dedzīgs, ļoti aizrautīgs cilvēks. Ar iedvesmu uztver katru jaunu, interesējošu ziņu, spēj to izmantot praksē. Tiklīdz jautājums izprasts, zaudē par to interesi un dodas meklēt jaunus izaicinājumus.

VIJUMI

Sarežģīta rakstura cilvēks. Sava ceļa gājējs, bieži atrod oriģinālus risinājumus pat visparastākajās situācijās. Lielas darbaspējas. Vienmēr visu paveic kvalitatīvi, nepieņem, ja citi kaut ko dara pavirši. Šis rakstura iezīmes dēļ apkārtējie viņu var nesaprast. Labprāt dara darbu, kur jāatbild par gatavā produkta kvalitāti.

Garš zeltnesis signalizē par radošumu visplašākajā jomā. Ja tas ir ļoti garš, zeltneša īpašnieks visbiežāk ir talantīgs kādā mākslas jomā, apveltīts ar labu gaumi. Šādam cilvēkam ļoti būtiski ir strādāt jomā, kas tuva sirdij un dvēselei, un svarīgi gūt gandarījumu par paveikto darbu. Izteikti garš zeltnesis raksturo arī azartiskumu. Ja zeltnesis ir īss, cilvēks visbiežāk būs racionāls un labprāt strādās tehnisku darbu.

SATURNS JEB LIELAIS PIRKSTS.

Visgarākais pirksts parasti ir aptuveni pusfalangu garāks par blakus esošajiem. Lielais pirksts vēsta par pienākuma izjūtu, pesimismu, skepsi, askētismu. Tas ir pirksts, kas pauž, kā tā īpašnieks spēj noturēt līdzsvarā blakus esošo pirkstu nestās īpašības. Garš lielais pirksts liecina par izteiktu askētismu, pesimismu, vientulības izjūtu, savukārt īss ļauj dominēt nekontrolētam azartam un paaugstina atkarību risku.

MERKURS JEB MAZAIS PIRKSTIŅŠ.

Atspoguļo divu veidu dotības: spēju orientēties finansēs, tirdzniecībā un spēju verbāli izteikties auditorijas priekšā. Jo vairāk pirksta garums pārsniedz zeltneša naga falangas locītavu, jo spīlgtāk izteiktas ir minētās īpašības. Laba verbālā saskarsme ir cilvēkiem, kuriem mazajam pirkstiņam visgarākā ir naga falanga. ●

izteikti isāks, tā īpašniekam nereti ir zems pašvērtējums, viņš nealkst pēc sociālas atzinības un labāk jūtas kā komandas dalībnieks, nevis liders.

APOLONS JEB ZELTNESIS.

Tas raksturo cilvēka radošās spējas, mākslinieciskos talantus un prasmi diplomātiski risināt jebkuru jautājumu.

Labsajūtas vēstnieki no *lavandu* lauka

Lavandas, kas gadsimtiem ilgi cildinātas kā dziedniecisks, maģisks un bezgala smaržīgs augs raisa savus ziedus **Ingas Puravas** un **Riharda Šķeltiņa** laukos – zemē, kur teorētiski tām nevajadzētu ziedēt. Taču tās zied un smaržo tikpat spēcīgi kā Provansā, jo sapņi piepildās.

Lavandas DOSJĒ

✦ Lavandas latīniskais nosaukums *Lavandula* cēlies no vārdiem *lavender* (mazgāt) un *lavare* (paredzēts, lai mazgātos).

✦ Liecības par lavandu var atrast jau Senajā Ēģiptē, kad tā tika izmantota mūmiju iebalzamēšanai.

✦ Romieši lavandu izmantoja ļoti plaši, sākot no pirtīm un beidzot ar virtuvi.

✦ Anglijā lavanda parādījās 16. gadsimtā, un zemnieki ziedu pušķišus sprauda pie cepures pret galvassāpēm. Triumfa gājienu lavandas piedzīvoja 17. gadsimtā reizē ar lielo mēri, jo uzskatīja, ka ap roku locītavām apsieti lavandu pušķīši pasargā no šīs slimības.

✦ Francijā lavandu dēvēja par raganu zālīti un tās novārījumā mazgāja zīdaiņus, tā aizsargājot tos pret ļaunu aci.

✦ Lavanda kalpo arī kā mīlestības simbols kāzu ceremonijās un dažādos maģiskos rituālos.

Legenda vēsta, ka Jaunava Marija izklājusi žāvētās Kristus bērna drēbītes lavandās un tās piesūkušās ar smaržu, tāpēc arī radies ticējums, ka lavandas pasargā no ļaunuma.

▼ Kristīne Alberte

Viņus nevar nepamanīt – tik pozitīvi, atvērti un smaržīgi. Kad pērnvasar atklāju, ka Rīgā, Kalnciema tirdziņā, var nopirkt lavandas, kas audzētas

Latvijā (tas man joprojām ir brīnums), nekavējoties aizvedu uz turieni savu kolēģi – absolūtu lavandu grūpiju, kas sarunāja interviju žurnālam *Sestdiena*.

Tajā brīdī pie lavandu stenda apstājās sieviete ar baltvīna glāzi un nekavējās paziņot, ka 2,50 latu par lavandu pušķi ir krietni par daudz. Inga viņai atbildēja: "Viņu par divarpus latiem dzerat, vai ne? Lavandas jau tas pats vīns ir, tikai pēc pusstundas nepaliks mazmājiņā, bet sniegs baudu visu ziemu." Tajā brīdī gribējās aplaudēt! Patiešām – cik esam gatavi

Mēs to darām savam priekam. Tas ir mūsu hobijs tāpat kā citiem makšķerēšana, medības vai golfs.

parūpēties par baudu, kas nav virsū uzvelkama, apēdama? Un sapratu, ka gribu jums pastāstīt par cilvēkiem, kas tirgo sajūtas un padara pasauli labāku un smaržīgāku.

Lillas Lavander un *Citādā Pasaule* ir vienaudzes – abas dzimušas 2010. gadā, un abas grib, lai cilvēki paskatās uz dzīvi bez rāmjiem un uzdrīkstas sapņot.

Norvēģijā dzimušais sapnis

Kur dzimst vispārdošākie sapņi? *Lilas Lavander* gadījumā tālu prom – skarabajā Norvēģijā. Rihardam tur bija darbs, bet Inga

audzināja meitas Benitu un Amandu. “Norvēģi ir ļoti noslēgti un nedraudzīgi, un mums, cilvēkiem, kam ļoti patiek kopīgi pasākumi nedēļu nogalēs, draugu cienāšana ar jaunta-pušām kūkām, bija ļoti grūti šo ziemeļnieku vēsumu izturēt,” atceras Inga. “Mēs rakstījām draugiem uz Latviju, lai brauc ciemos pēc iespējas biežāk – tik ļoti mums trūka savējo. Mēs zinājām, ka Norvēģijā nepaliksim. Taču laiks līdz prombraukšanai bija jāpadara maksimāli patīkams, un man tie bija interjera žurnāli. Es pētīju, iedvesmojos, izmēģināju jaunas receptes. Kāda

Par neveiksmēm fermeri nerunā, taču tas nenozīmē, ka tādu nav. Kā Rihards savulaik izteicies presē, lavandu bizness ir uz pusēm ar Dievu.

◀ Norvēģu interjera žurnāls ar lavandu smaržu bumbu, kas iedvesmoja Ingu...

▲ Vel mirklis, un lavandas uzziedēs.

◀ Kartupeļu talka? Nē, akmeņu lasīšana. Draugi palīdz Ingai un Rihardam realizēt sapni par lavandu lauku.

Pa ceļam uz fermu Inga stāstījusi savas vīzijas par lavandām Latvijā, bet, piebraucot pie holandiešu lavandām, apstulbusi – tur viss izskatījies mats matā, kā viņa bija stāstījusi un sapņojusi.

žurnālā soli pa solim bija parādīts, kā pagatavot lavandu smaržu bumbu. Un es iemilējos lavandās.” Inga sāka internetā meklēt visu iespējamo par šīm bezgala smaržīgajām puķītēm. “Ja cilvēkam nav slinkums, var atrast dievīgas lietas. Uzzināju, ka lavandas ne tikai liek skapi un ar tām iesmaržina māju, tās pievieno cepumiem un saldējumam. Atradu, ka visā pasaulē ir lavandu fermas, kur cilvēki šīs puķes audzē un riko lavandu ziedēšanas svētkus.”

Skalji par savu sapni Inga izstāstīja Latvijā, kad, braucot no laukiem uz Rīgu, Rihards pavaicāja: “Ko tu Latvijā gribi darīt bez bērnu audzināšanas?” – “Audzēšu lavandas! Un dališos smaržā un skaistumā ar visiem,”

atbildēja Inga. Rihardam šis plāns patika un sapnis sāka pieņemt reālas aprises.

Lavandas golfa vietā

Kad pavaicāju, kāpēc lavandas, nevis kaut kas praktiskāks, piemēram, burkāni, Inga ilgā nedomā: “Lavandas ir sajūtu produkts. Tas ir skaistas, smaržīgas un burvīgas. Mums Limbažu pusē bija zeme. Kaut kas taču tajā jāstāda! Audzēt burkānus laikam nebija mūsu ai-cinājums, tāpēc iestādījām lavandas.”

Svarīgs bija arī fakts, ka lavandas ir kultūra, kas neprasa aprūpi katru dienu, un saimnieki nav piesieti pie dobes. “Mēs to darām savam priekam. Tas ir mūsu hobijs tāpat ka

Ingas no pašas lavandām
pagatavotais.

citiem maksākeršana, medības vai golfs. Faktiski mēs esam paveikuši to, ko Rietumos atļaujas tikai pensijas gados, proti, darīt to, kas patīk. Mums ir svarīgi apzināties, ka varam darīt tieši tik, cik gribam. Tāpēc kavejamies arī ar sava veikala atvēršanu, jo tas mūs iero-bežotu," – tā Rihards.

Inga nenoliedz, ka liela nozīme ir tam, ka vīrs strādā un var atbalstīt šo sievas sa-
jūtu hobiju. Viņš ir naftas produktu trei-
deris – biržā pērk un pārdod naftas pro-
duktus starptautiskos tirgos.

Kad saku, ka šis bizness ir tālu no

IZMANTOŠANA

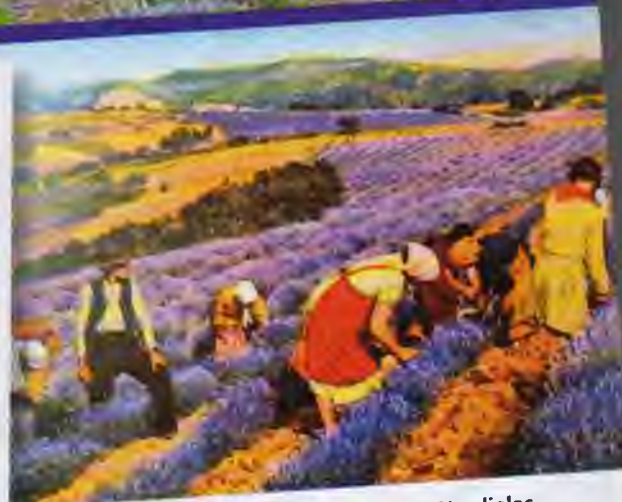
✦ **VESELĪBAI.** Lavandas eļļa tiek plaši lietota dažādās ārstnieciskās peldēs un ma-sāžās. Tā ne tikai nomierina, bet arī remdē sāpes.

✦ **SMARŽAI.** Lavandu ziedu maisiņi, ko ievieto skapī, ne tikai labi smaržo, bet atbaida arī kodes. Lavandu pušķi lieliski atsvaidzina telpu.

✦ **RELAKSĀCIJAI.** Lavandas smarža nomierina, palīdz atbrīvoties un vieglāk iemigt.

✦ **GARŠAI.** Lavandas iz-manto dažādu ievārījumu, desertu, kūku un cepumu pagatavošanā. Lavanda ir lielisks garšaugš, arī sāls un cukura aromatizētājs.

LABA IDEJA! Aizvākojamā burkā ieber cukuru un ieliek lavandas. Burku aiztaisa un atstāj uz nedēļu, lai cukurs pievelkas ar lavandas aromātu.

Tā lavandas novāc Provansā. Nav lielas atšķirības, vai ne?

Te var sasmaržoties
lavandas, līdz noreibst
galva, nobaudīt
lavandu cepures,
iebrist lavandu laukā
un nofotografēties,
kopā ar draugiem
un ģimeni klausīties
mūziku. Vienkārši
baudīt mirkli!

lavandām, Rihards sper pretim: "Nekādā gadījumā! Hobiju un darbu vieno eļļa!" Patiesi, šogad *Lillas Lavander* produktiem pievienojusies arī lavandas eļļa. Un arī tā tapusi pēc principa: pamēģināsim, vai sanāks. Sanāca!

Vulkāns un 12 slīcināmās lavandas

Sava daļa nopelnu pie lavandu fermas izveides pienākas arī Īslandes vulkānam ar latvietim neizrunājamu nosaukumu, kas ar savu pamošanos izjauca Ingas un Riharda plānus kopā ar meitām aizbraukt uz Portugāli. Ko darīt? Atvaļinājums paņemts, kafijas mašīnā un prom pie draugiem uz Holandi. Liktenīgās sakritības dēļ izrādījās, ka draugiem kaimiņos ir lavandu fermeris (jā, fermeris, tieši tā dēvē visus lavandu audzētājus). Pa ceļam uz fermu Inga stāstījusi savas vizijas par lavandām Latvijā, bet, piebraucot pie holandiešu lavandām, apstulbusi – tur viss izskatījies mats matā, kā viņa bija stāstījusi un sapņojusi. Rihards ar Ingu atceras, ka holandiešu fermeris uz visiem viņu jautājumiem atbildējis negribīgi un viņu vēlmi audzēt lavandas Latvijā uztvēris kā sliktu joku. "Kad saprata, ka domājam to nopietni, censtās atrunāt," smeja Inga. "Tagad regulāri sazi-

nāmies, apmaināmies jaunumiem, stāstām par ražas gadiem," piebilst Rihards.

Pirmie slīcināmie lavandu "kucēni" nāca no *Depo*. Inga nopirka 12 podiņus. "Ja es būtu zinājusi un paineresējusies, kā lavandas jākopj, eksperiments būtu izdevies. Nepacietīgi gaidīju uzziēdam lavandas un ar manikīra šķērītēm gāju griezt tos ziediņus, kas man izauga. Mēģināju taisīt smaržu bumbu. Protams, lavandu audzēšana un apgriešana nenotiek ar manikīra šķērītēm..."

2010. gada pavasarī Inga ar Rihardu palūdza kaimiņam uzart vienu hektāru un sarīkoja draugiem akmeņu lasīšanas talku. Pēc tam pienāca furgons no Holandes ar stādiem, bet gadu vēlāk akmeņu lasītāji tika aicināti uz lavandu svētkiem.

Šādi svētki notiek teju visās lavandu fermās, bet neparastākais ir tas, ka ziedēšana visos platuma grādos notiek vienlaikus. Lavandas savas vārpiņas vienā un tajā pašā laikā izziedina gan Francijā un Itālijā, gan Horvātijā un Spānijā, gan Amerikā un Austrālijā. "Mēs pat gribēdami netiekam uz citiem svētkiem, jo jāriko savi," teic Rihards. "Vienīgi Teksasā tas notiek pāris nedēļu ātrāk. Mēs pat bijām gatavi lidot uz turieni, kad internetā atrādām, ka ferma, ko grasāmies apmeklēt, audzē tikai 1000 stādus. Tas nozīmē, ka esam desmit reižu lielāki. Kāpēc gan braukt pāri okeānam?"

Parasti lavandu svētki notiek jūlija vidū pāris dienu, jo ir būtiski neļaut lavandām pārziedēt, bet novākt brīdī, kad tās ir visaromātiskākās. Tās ir līdzīgi kā ķiršu ziedēšanas laikā Japānā, kad visi dodas skatīties. *Lillas Lavander* lavandu svētki ar nedēļas atstarpi notiek gan Vidzemē, gan Kurzemē, un tie ir svētki visām sajūtām. Te var sasmaržoties lavandas, līdz noreibst galva, nobaudīt lavandu cepures, iebrist lavandu laukā un nofotografēties, kopā ar draugiem un ģimeni klausīties mūziku. Vienkārši baudīt mirkli! Viss tieši tā kā Inga sapnī.

Visums mīl ātrumu

Kāda ir veiksmes formula? Vai tiešām pietiek tikai nosapņot, lai viss notiktu?

"Vajag rīkoties zibenīgi," atklāj Rihards, kurš atzīst, ka visu dara ātri. "Strādājot biznesā, es esmu norūdījies un iemācījies, ka ne drikst kavēties." Brīdī, kad sieva izstāstīja savu lavandu sapni, Rihards galvā ātri izrēķināja, cik naudas viņš būtu gatavs zaudēt un vai risks attaisnosies. Līdzīgi viņi tika arī pie savām Vidzemes lauku mājām. "Bija novembris, pelēks, nepatīkams, bet mēs braucām skatīties māju," atceras Inga. "Rihards izkāpa ārā, es ar bērnu paliku mašīnā. Tad viņš atgriezās un teica: pērkam! Pārdevējs pat centās pierunāt nesteigties." Bez kavēšanās tika pieņemts lēmums arī par Kurzemes lavandu fermu, kur ģimenei ir mantota zeme. Ātri pieņemtie lēmumi vēl nav nožēloti. Tāpat kā citus lēmumus, arī par sievu Rihards bija pārlicināts – ieraudzīja darba ballē un saprata, ka ir istā. Lai attaisnotu viru, Inga piebilst, ka ne jau gluži visi lēmumi tiek pieņemti zibenīgi. Piemēram, jaunu žaketi Rihards izvēlas ilgi.

Par neveiksmēm fermeri nerunā, taču tas nenozīmē, ka tādu nav. Kā Rihards savulaik izteicies presē, lavandu bizness ir uz pusēm ar Dievu. Lavandas apdrošināt nevar un laikapstākļus ietekmēt arī ne, šogad izsala 70% krūmu. Vaidēšanu gan no šā pāra nedzirdēt – viņi savu pozitīvismu un sirsniņu varētu pārdot kopā ar lavandām. Iespējams, zilajos ziediņos ir kāds draudzības un mīlestības hormons, jo cilvēki burtiski tiecas pie lavandu Ingas un Riharda. To var redzēt gan lavandu svētkos, gan tirdziņos, gan sociālajos tīklos, kur katra viņu pievienotā bilde saņem gūzmu laba vēlējumam un sajūsmu. Taujāti par nākotnes viziju, abi atsmēj, ka viens dzīvos pie Vidzemes lavandām, otrs Kurzemē un abi tādi smaržīgi satiksies Rīgā teātri. ●

APMEKLĒJIET LAVANDU SVĒTKUS!

Atrodiet laiku 13. un 14. jūlijā doties uz
Limbažu novada Umurgas pagastu vai
20. un 21. jūlijā uz Saldus novada Jaunlutriņu
pagastu.

Lavandu cepumi un limonāde, skaistākās
fotogrāfijas un iespēja iekonservēt vasaru.

Inga un Rihards – duļļie lillā sapņotāji
savā labsajūtas laukā.

Dziednieks 24 stundas diennaktī

Būdams pirmais mājdzīvnieks, ko cilvēks pieradināja, suns gadsimtu gaitā izpelnījies daudz titulu. Viņam tiek piedēvēta gan uguns un lietus atnesēja slava, gan dvēseles pavadoņa amats. Viņš bijis gan mītisks palīgs, gan sieviešu un bērnu aizstāvis, pat dziednieks un pareģis. Arī mūsdienās suns nav zaudējis savu slavu.

▼ *Coija Pozņaka*

Veiksmes faktors

Suns darbojas pretēji kaķim, tāpēc, ja ceļu šķērso suns, gaidāma veiksmīga diena un izdošanās. Veiksme atkarīga no suņa lieluma – jo lielāks suns, jo lielāka veiksmē.

3x9 apli

Lai suns nečurātu mājā, to vajag trejdeviņas (3x9) dienas vest trejdeviņus apljus un pie sevis trejdeviņas reizes skaitīt "Viss lietus laukā, istaba ne pīles".

Suņa ceļi

Ja mājās iekļūst suns, tās saimniekiem drīzumā gaidāma laime, protams, ar noteikumu, ka suns tiek pabarots. Ja suns aizkļūst no mājas, tur gaidāmas sliktas pārmaiņas.

Santīms par sargu

Kad ņem mājās kucēnu, par to noteikti jādod nauda, lai jaunais suns labi sargā māju. Naudai nav jābūt lielai, der kaut vai santīms.

SUNS SAPNĪ Ja sapnī redz suni, jāgatavojas tikties ar ne sevišķi patīkamu cilvēku. Ja sapnī iekož melns suns, gaidāma slimība.

PRECĪBAS Suns var palīdzēt izdevīgi apprecēties. Lai tiktu pie vīra, neprecētām meitām labi jābaro suņi. Ja suns izlien caur kājstarpī, tas ar steigu jāstumj atpakaļ, lai nepaliek vecmeitās.

BEZ PROBLĒMĀM Ja jums ir kāda sasāpējusi un samilzusi problēma, to vajag izstāstīt sunim, vienlaikus to gļaudot. Vīlna, kas nonākusi nost, jāsavāc un jāaizskalo tekošā ūdenī. Pēc šā rituāla jāiet izskrietes ar suni. Dzīvnieks izpurinās problēmu ārā, un arī jūs jutīsieties labāk.

● Pret muskuļu sāpēm

Izsukājiet savu suni, savāktās spalvas ielieciet zilā lina maisiņā un turiet pie sāpošās vietas. Sevišķi labi palīdz muskuļu sāpju un radikulīta gadījumā. No suņa vilnas var adīt arī zeķes, to var izmantot kompresēm. Vislielākais efekts būs, ja šiem nolūkiem izmantosiet tieši sava suņa vilnu, jo suns ir enerģētiski saistīts ar saimnieku.

● Antibakteriālā mēle

Suņa mēlē ir trejveidīgas veselības, tāpēc odu kodumus, nobrāzumus, skrumbas vajag dot sunim nolaizīt. Suņa siekalu ķīmiskās analīzes apstiprina, ka tām piemīt antibakteriālas īpašības. Pēc suņa mēles procedūras ievainojums labāk dzīst.

● Nesaminiet laimi!

Nekādā gadījumā nedrīkst kāpt pāri sunim, jo tad cilvēks samīn pats savu laimi.

● Niknais R

Lai suns labi sargātu māju un būtu nikns, viņa vārdā jābūt burtam R.

● Katls uz mutes

Lai jaunais suns neietu prom no mājām, tas pirmo reizi jāpabaro no katliņa, pēc tam katliņš jāapgāž uz mutes un jānotur tā vienu dienu un nakti.

● Laika vērotājs

Ja suns ēd zāli un pastiprināti vilājas, būs lietus un negaiss. Ziemā vilāšanās liecina par atkusni vai puteni. Taču, ja vakaros, izejot pagalmā, tālu no ziemeļu puses dzirdamas suņa rejas, būs labs laiks.

● Bagātais rējiens

Ja suns bez jebkāda iemesla sāk riet uz savu māju cilvēku, aprietajam gaidāmi papildu ienākumi un bagātība.

▼ *Coija Pozņaka*

Konsultējusi numeroloģe
DITA BLŪMA-BALINSKA

Pirms pāris numuriem *Citādās Pasaules* rubrikā PADOMNIEKS devām padomus, kā labāk sagatavoties eksāmeniem. Tie izpelnījās lielu atsaucību, un mēs saņēmām lūgumus uzrakstīt par šo tematu plašāk. Daudzi tieši patlaban stājas augstskolās, citi sāk meklēt kursus, kuros papildināt zināšanas. Lai mācīšanās process būtu efektīvāks, vērts ņemt talkā numeroloģiju.

Saprāta skaitlis

Lai mācības labāk veiktos un lai saprastu, kam jāpievērš lielāka uzmanība, talkā jāņem saprāta skaitlis. Valda uzskats, ka šis skaitlis parāda cilvēka individuālās domāšanas īpatnības. To aprēķina, cilvēka vārda skaitlim pieskaitot dzimšanas datumu un skaitot kopā līdz vienam ciparam.

IZSKAITĻOJIET SAVU CIPARU!

1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	Ā	B	C	Č	D	E	Ē	F
G	Ģ	H	I	Ī	J	K	Ķ	L
Ļ	M	N	Ņ	O	P	R	S	Š
T	U	Ū	V	Z	Ž			

**Piemērs. Liene ir dzimusi 11. datumā:
LIENE+11=9+4+7+3+7+1+1= 32=3+2=5,
tātad viņas saprāta skaitlis ir 5.**

1 Jūs esat neatkarīgi un oriģināli domātāji. Lai sekmīgāk mācītos, jums vajag to darīt vieni pašiem, neapspriestoties ar citiem, jo tad var rasties šaubas. Jāuzticas savam viedoklim!

2 Jums ir svarīgs tuvo cilvēku viedoklis. Ieteicams mācīties ar kādu kopā, apspriesties. Mācību procesā pamatā balstāties uz intuīciju. Jūs esat atvērti citu cilvēku idejām un reizēm pat pārāk pakļaujaties svešai ietekmei.

3 Jūs domājat radoši, tomēr jums ir grūti koncentrēties uz

kaut ko vienu. Domas visu laiku it kā lēkā un negrib fokusēties. Labi mācīties kopā ar draugiem, domubiedru grupās.

4 Jūs esat praktiski domātāji. Soli pa solim visu pārdomājat un izsecināt atbildi uz jebkuru jautājumu. Vēlams mācības savienot ar praksi.

5 Jūsu pieeja ir elastīga un radoša. Jauno vislabāk apgūstat ar neierastām metodēm, piemēram, ar šovu, prezentāciju palīdzību. Apķēriba jums palīdz tikt

galā ar daudzām aprūtinotām situācijām.

6 Jūs esat labi klausītāji, jums patīk vērot, kā dažādi vārdi un domas ietekmē cilvēkus. Jūs esat spējīgi ievērot sīkākās detaļas un sekmīgi ar tām darboties. Mācībās svarīgs ir ģimenes un tuvo cilvēku atbalsts.

7 Jūs nekad neapmierina vienkāršas atbildes. Jūs iegremdējaties dziļāk un izpētāt problēmu no visām pusēm, līdz sajūtat, ka pārzināt to līdz pašiem pamatiem. Un tikai tad nekavējoties ķera-

ties pie tās risināšanas. Svarīgs ir izzināšanas process.

8 Lai mācības sekmētos, jums nepieciešams novērtējums. Laba motivācija var būt konkursi, olimpiādes, kā arī materiāls novērtējums. Vajag noteikt sasniedzamu mērķi.

9 Jūs cenšaties neizteikt savas domas, kamēr citi nav pateikuši, ko domā par konkrēto jautājumu. Pie pareizajām atbildēm nonākat, no saraksta pakāpeniski izsvītrojot visus nepareizos risinājumus. Jūs mācāties, mācot citus. ●

Frīda

no sāpju
planētas

Nez vai vēl kāda ūsaina
sieviete ir tā apjūsmota un
atdarināta kā **Frīda Kālo**.

Viņa lepojās ar savām
ūsiņām un neizplūkātajām
uzaciņām un speciāli
iekrāsoja tās vēl tumšākas.
Taču Frīda dzīvoja uz sāpju
un kaisles planētas un
caur savu mākslu
translēja tur piedzīvoto.

▼ *Anete Moroza*

Madonna to izman-
toja kā drošu testu.
"Ja kādam nepatik šī
glezna, tad es zinu,
ka viņš nevar būt
mans draugs," popka-
raliene teikusi par viņai piederošo Fridas Kā-
lo darbu *Mana piedzimšana*. Tās priekšplā-
nā starp guļošas sievietes papestajām kājām
spraucas ārā biedējoši liela galva. Kālo māks-
las fane un kolekcionāre Madonna tomēr
atzina, ka glezna esot "nedaudz šokējoša".
Patiesībā tā ir tik savdabīga, ka nav jābrīnās,
ka Madonnas bijušajam vīram Čajam Riči-
jam no tās šermuļi skrēja pār kauliem. Frida
savā dienasgrāmatā rakstīja, ka, gleznojot
Manu piedzimšanu, viņa sevi vēlreiz piedzē-
mējusi. Dzemdētājas galva ir apsegta, jo laikā,
kad Frida strādāja pie šīs gleznas, nomira vi-
ņas māte. Gulta, kas redzama gleznā, ir tieši
tā pati, kurā piedzima Frida.

Vientulības asara

Pirmoreiz tas notika 1907. ga-
da 6. jūlijā Mehiko piepilsētā Kojoa-
kanā (*Coyoacán*), mājā, kas ir tik in-
tensīvi zila, ka to sauc par *La Casa*
Azul jeb Zilo māju. Šajā mājā Frida
arī aizgāja no šīs pasaules. Magdalē-
nas Karmenas Fridas Kālo (*Magda-
lena Carmen Frieda Kahlo y Calderón*)
tēvs bija Vācijas ebrejs, profesionāls
fotogrāfs, bet no mātes meitene sa-
ņēma Amerikas indiāņu un spāņu gē-
nus. Lai gan tieši indiāņu asinis Fridai
vēlāk būs tik svarīgas, viņas ar mā-
ti pa istam tuvas tā arī nekļuva, un vi-
su dzīvi meita pie viņas vērsās kā pie
"mi Jefe" – mana šefa. Tā kā vienpads-
mit mēnešus pēc Fridas pasaulē iera-
dās viņas māsa Kristīna, māte Fridu atņēma
no krūtis, un turpmāk meiteni zīdīja šim uz-
devumam noalgota indiāniete. Zīdītāja, kas
vēlāk par dzeršanu tika atbrīvota no sava pie-
nākuma, nebija nekāda maigā dvēsele un at-
tiecības ar zīdāniti bija reducējusi līdz zīdī-
šanas aktam. Gleznu *Mana aukle un es* Frida
uzskatīja par vienu no saviem jaudīgākajiem
darbiem. Tajā varenai indiānietei, kuras seju
sedz baismīga pirms Kolumba laika apbedī-
šanas maska, rokās gul Frida – ar bērniša au-
gumu un pieaugušas sievietes seju, kamēr
"piens list no viņas krūtsgaliem kā no debe-
sīm". Frida pārveidojusi madonnas un bērna
tēmu par kosmiskas vientulības asaru. Iekšē-
ji vientuļa viņa palika visu mūžu.

Salauztā kolonna

Sešu gadu vecumā Frida izslimoja polio-
mielītu, kas atstāja sekas uz visu mūžu – vie-
na viņas kāja bija īsāka nekā otra. (Vēlāk viņa
šo defektu veiksmīgi maskēja ar gariem,

La Casa Azul.

Mana aukle un es.

košiem tautastērpu brunčiem.) Tomēr fizis-
kāš nepilnības nebija šķērslis, lai Frida reizi
pa reizei uzvilktu boksa cimdus.

Un tad bija avārija. 1925. gada 17. sep-
tembrī 18 gadu vecā Frida kopā ar savu drau-
gu Alejandro Gomezu Ariasu iekāpa auto-
busā, kurš saskrējās ar tramvaju. Cauri Fridas
vēderam un dzemdei izurbās metāla stienis.
"Es zaudēju savu jaunavību," vēlāk viņa izme-
ta vienu no saviem melnajiem jociņiem. Tas
bija brīnums, ka pēc laika Frida spēja piecel-
ties kājās, taču turpmāk viņu periodiski pār-
ņēma mežonīgi sāpju viļņi, un dzīves laikā
viņa pielaiķoja divdesmit astoņas dažādas
ortopēdiskās korsetes. Tā kā pēc avārijas Fri-
da trīs mēnešus pavadīja gultā un bija no-
šķirta no visas pasaules, māte viņai sagādāja
speciāli konstruētu molbertu, uz kura, kavē-
jot laiku, Frida gleznoja. Jau drīz viņa uzdāvi-
nāja draugam Alejandro savu pašportretu.

"Kāpēc tu tik daudz studē? Kādu noslē-
pumu tu meklē? Dzīve tev to jau pavisam
drīz atklās," gadu pēc negadījuma Frīda rak-

Es nekad neesmu
gleznojusi sapņus.
Es gleznoju pati
savu realitāti.

stīja Alejandro. "Es arī bez lasīšanas
un rakstīšanas jau visu zinu. Vēl ne-
sen es biju meitene, kas cauri precīzu
un taustāmu formu un krāsu pasaulei
iet savu ceļu. Ja vien es būtu zinājusi,
cik smagi ir iegūt zināšanas vienā mir-
klī – it kā zeme būtu izgaismota ar vienu vie-
nīgu saules staru. Tagad es dzīvoju uz sāpju
planētas, kas ir tik caurspīdīga kā ledus. Ma-
nas labākās draudzenes un meitenes, ko pa-
zīstu, lēnām kļūst par sievietēm. Es pieaugu
sekundes laikā."

Tieši sāpes, kas ir viņas gleznu galvenais
motīvs, Fridu aizveda līdz mākslai, jo pirms
avārijas viņa, sekmīga studente, vēlējās kļūt
par mediķi. Sāpes bija filtrs, caur kuru Fri-
da skatījās uz pasauli. Vienā no saviem spēcī-
gākajiem darbiem *Salauztā kolonna* puskailā
Frida ir apjozta ar ķirurģisko korseti un sa-
durstīta ar naglām līdzīgi kā Svētais Sebast-
jans ar bultām.

Tieši sāpes, kas ir viņas gleznu galvenais
motīvs, Fridu aizveda līdz mākslai, jo pirms
avārijas viņa, sekmīga studente, vēlējās kļūt
par mediķi. Sāpes bija filtrs, caur kuru Fri-
da skatījās uz pasauli. Vienā no saviem spēcī-
gākajiem darbiem *Salauztā kolonna* puskailā
Frida ir apjozta ar ķirurģisko korseti un sa-
durstīta ar naglām līdzīgi kā Svētais Sebast-
jans ar bultām.

Saknes, skeleti un asiņojoša sirds

"Es gleznoju sevi tāpēc, ka tik bieži es-
mu viena un sevi pazīstu vislabāk," teikusi
Frida, kas savu melnīgnājo seju ar kuplām,
oglmelnām, kopā saugušām uzacīm un
mazām ūsīnām (katras mūsdienu sievietes

bieds) iegleznojusi vairāk nekā piecdesmit mākslas darbos. Aristokrātiski lepna, ar taisnu muguru Kālo nes savu ar sāpēm piesūcināto ķermeni. Pašportrets ar izlaistiem matiem, ar tikko nogrieztiem matiem, ar pieglaustiem matiem un ap galvu apvītām bizēm, ar matos iepītām lentēm un puķēm, tauriņiem un spārēm. Frida, kuru apsēduši papagaiļi. Frida, kuras ausu līpiņā šūpojas cilvēka plauksta. Frida meksikāņu tautastērpā. Frida smēķē. Frida skatās tālumā un domā savas neparastās domas, sapulcinājusi ap sevi savu personīgo ikonogrāfiju: skeletus, asiņojošas sirdis, saknes un mironģalvas.

Gleznosana bija Kālo pašterapija. Viņa sāpes nevis vēlreiz izdzivoja, bet tieši pretēji – distancējās no tām. Pagāja nostāk no korsetēm, krukļiem, slimnīcām un operācijām, to visu no malas novēroja, iekomponēja un uzgleznoja. Reizēm arī sevi uzmundrināja. Gleznā *Ceribu koks* viena Frida gul gultā, un pāri viņas mugurai stiepjas asiņainas rētas, otra Frida sēž uz gultas malas un tur rokā karodziņu uz kura rakstīts *Ceribu koks, esi stipra*.

Nelielo formātu glezniņas ar mazliet neveikliem, stīvām lellītēm līdzīgiem cilvēkiem izaugušas no meksikāņu tautas katoliciskās tradīcijas. Retabli, kas Meksikā vairāk ir pazīstami kā *laminas*, ir mazitiņas uz koka, skārda vai vara gleznotas ainiņas, ko novietoja mājas altāros, lai godinātu neskaitāmus katoļu svētos. Savukārt, ja slimis bērns izveseļojās, karotājs neskarts atgriezās mājās vai jūrnieks pārcieta vētru, tika gleznoti *ex-votos* – nelieli stāstījumi, kuri pateicībā par brīnumu tika ziedoti svētajam, kas par to nes atbildību. Kālo gleznas bija šādi retabli. Viņa teikusi, ka "tie noslēdz kritisku notikumu, lai dzīve varētu turpināties". Viņa nogleznoja nost no sevis kritisko notikumu. Un gleznoja viņa ar māksliniecisku intūciju un kā dzejniece. Lai gan Kālo reizēm sauc par sirreālisti (sirreālists dzejnieks Andrē Bretons viņas mākslu nosaucis par lenti, kas apsieta rokas granātai), viņa pati to noliedza: "Es nekad neesmu gleznojusi sapņus. Es gleznoju pati savu realitāti."

Otra avārija

"Manā dzīvē bijuši divi lieli negadījumi. Viens bija trolejbuss, otrs Djego. Vienīgi Djego bija daudzārt smagāks," teikusi Frida, kura meksikāņu murālistu Djego Riveru pirmo reizi satika vēl skolas laikā un jau tad saviem klasesbiedriem apgalvoja, ka reiz dzemdēs viņa dēlu. Neskatoties uz to, ka par meiteni divdesmit gadu vecākais Djego bija pufīgs kā taukos vārīts pirādziņš, sievietes viņu pielūdza. Tolaik iecienīts bijis joks, ka amerikāņiem, kas ceļoja uz Meksiku, iegriezti pie Djego pēc seksa bijis tikpat obligāti kā apmeklēt teiksmainās acteku impēriju galvaspilsētas Tenocitlānas drupas.

Frida ar savu vīru
Djego Riveru

Frida paņēma
šķēres un nogrieza
savus skaistos,
garos matus, kas
tā patika Djego.
Un uzgleznoja
sevi. Pēc gada viņi
apprecējās otrreiz.

Frida bija Djego trešā oficiālā sieva (priekšgājējas arī bija ekscentriskas mākslinieces). Viņas mīlestība bija absolūta, izmisīga un eksaltēta. "Neviens nekad nezina, cik ļoti es milu Djego. Ja man būtu veselība, es viņam to atdotu, ja man būtu jaunība, viņš varētu visu to dabūt. Es esmu ne vien viņa māte, bet arī embrijs, sēkla, pirmā šūna, no kuras potenciāla viņš ir radies. Es esmu viņš, sākot no pašam primitīvākajām, senajām šūnām, kas ar laiku kļuvas par jūtām."

Viņi bija efektīgs pāris – teatrālā Frida ar spilgtu grimu un košajiem tērpiem kā mežonīga roze apvijusies milzīgajam lempim Djego. Vecos melnbaltā kino kadros, kur abi redzami, Frida skūpst viņa rokas.

Kāpēc Djego neatbildēja ar to pašu? Viens variants – viņam nepietika tikai ar Fridu. Otrs – viņam viņas bija par daudz. Viņi izšķīrās. Frida, varonīgi samierinājusies ar vīra mīļākajām, kapitulēja, kad Djego pveda viņas māsu – to pašu, kuras dēļ viņu atrāva no mātes krūts. Šo nodevību viņa atklāja, aplūkojot Djego *Palacio Nacional* radīto sienas gleznojumu – tur Kristina "ekstātiskā pozā" bauda pārgrieztām acīm lūkojas debesis. Fri-

da paņēma šķēres un nogrieza savus skaistos garos matus, kas tā patika Djego. Un uzgleznoja sevi. Pēc gada viņi apprecējās otrreiz.

Pērtikēni un bēmi

Viņa par sevi esot teikusi: "Es esmu dzimusi kuce. Es esmu dzimusi gleznotā. Arī Frida bija neuzticīga, piedevām viņa ir krāpa ar sievietēm un nemaz nedomā slēpt savas izpriecības no Djego. Fridai bija vairākas biseksuālas draudzenes, japāņu mākslinieci Isamu Noguči un leģendāro dejotāju Žozefīni Beikeri ieskaitot. Meksikāņu filmzvaigznei, vienai no sava laika skaistākajām sievietēm Doloresai del Rio Frida uzdāvināja gleznu, kurā abas kailas atdusas viena otram klēpī, kamēr viņas novēro mazs pērtikēns grēka, sātana un dzīvnieciskās iekāres zīmē."

Mērķaķīšus, ko viņa turēja kā mīļdzīvniekus un bieži gleznoja sev līdzas, Kālo gleznotāji interpretē kā viņas neiznēsāto bērnu simbolus. Kaut gan Frida spēja ieņemt bēni, viņa nebija spējīga to iznēsāt un dzemdēt. Gleznā *Henrija Forda slimnīca* viņa kaila asiņojoša gulī slimnīcas gultā, bet gaisā kaili ar citiem aborta simboliem līdinās nedzimušās "mazais Djegoito". Tiešā valoda, ar kādu viņa runāja par sievietes pieredzi – dzeibām, abortiem, mīlestības radītām ciešanām –, padarīja viņu par feministu elku.

Frida izaicināja vispārpieņemtās pieklības normas un priekšstatus par sievietes īpašībām. Taču kāda kritiķe teikusi: "Ja uz Kālo gleznām skatās rūpīgi, viņa atklājas kā lūta sieviete." Nemainīgs elements Fri-
gleznās ir asinis: asins lāses, asinsvadi, nas kā dzīpari, ar kuriem viss saistīts. Sāpīmeklējumus savā sirdī Frida savienoja ar asiņojošo sirdi no acteku ikonogrāfijas. Ak, sirdi uzskatīja par cilvēka dzīvības cer-

un "savienošanas vietu, kurā veidojas spožā, spīdošā, starojošā apziņa". Ievainotā sirds, no kuras pil asins lāses un kura tik bieži redzama acteku mākslā, visspilgtāk pulsē Kālo gleznā *Divas Fridas*. Tur, sadevušās rokās, divas Fridas sēž trauksmainu, negaisa mākoņu fonā, un abas savieno no viņu sarkanajām sirdīm izstiepusies artērija. Vienai no Frīdām rokā ir šķērītes, un viņa – klik! – nogriezusi vēnai galu. Tek sarkanās asins lāses.

Vīva Stalin!

Lai arī neskaitāmie pašportreti liecina, ka Frīdai bija svarīga pašas personība, tomēr nevajadzētu mēģināt ierobežot viņas mākslu tikai ar personīgo kontekstu, jo Frīda runāja arī par globālām tēmām. Viņa bija izglītotā, erudīta sieviete, kas iedziļinājusies savas zemes pagātnē. Ne velti Meksikā viņu sumi-

vi un veselību, bet arī par visas nācijas cīņu. Un, pateicoties šai nacionālajai mīlestībai, viņa kļuva par meksikāņu kulta figūru.

Uz neilgu laiku Frīda Kālo kļuva par Trockā miļāko, ar kuru saistījās tāpēc, ka bija kaisla Staļina pielūdzēja. Tik kaisla, ka turpināja būt vadonim uzticīga arī pēc tam, kad izrādījās, ka pēc viņa pavēles noslepkavoti miljoniem cilvēku, Trocki ieskaitot. Vienai no Frīdas pēdējām gleznām dots nosaukums *Staļins un es*, un viņas dienasgrāmata izraibināta ar emocionāliem ierakstiem *Vīva Stalin!* Frīdai, tāpat kā daudziem meksikāņu nacionalistiem, Staļins reprezentēja anti-kapitalismu un antiamerikānismu.

Apsēstība un atkarība

Visu mūžu Frīda cieta no garastāvokļa svārstībām – ekstāzi nomainīja depresi-

ti smieklīgākā lieta, un, kaut gan esmu droša, ka daudzi dzīvnieki cieš, viņi nekad savas sāpes neekspone atvērtos teātros", viņa pati nespēja atteikties no teatralitātes un savas sāpes reizēm tīši paspilgtināja. Kālo biogrāfe Haidena Errera, pēc kuras grāmatas tika uzņemta slavenā Holivudas filma *Frida* ar Selmu Haijeku titulomā (ai, kā Madonna fiziskās problēmas arī būtu tik drūmas, kādas viņa tās iztaisīja, viņa nekad nebūtu spējīga tās pārraidīt mākslā." Kālo ārsts vēlāk apgalvoja, ka viņa izmantojusi savas daudzās operācijas – tādu Frīdas mūža bijis 35 – lai pievērstu Djego uzmanību. Reizēm viņa ķērās pie pašnāvībām. Djego esot mēģinājis Frīdu atradināt no atkarību izraisošajiem pretšāpju medikamentiem dimedrola un morfija, piedāvājot degvīnu un brendiju. Taču pati smagākā Frīdas atkarība bija pats Djego.

"Es esmu tikpat dīvaina kā tu"

Dzīves beigās Frīda bija pasākusi saukt nāvi par *la pelona* – kaulaino. Nedrīkst aizmirst, ka Frīda pārstāv kultūru, kura neizvairās no domām par nāvi. Novembri, kad visa Latīņamerika pārģērbjas par skeletiem un nāvēm, lai svinētu *Dia de los Muertos*, valsti ir oficiālas brīvdienas un slēgtas visas bankas.

Kad Frīda saņēma uzaicinājumu rīkot savu pirmo personālizstādi Meksikā, viņa bija tik slīma un vārga, ka likās – atklāšanā viņu būs neiespējami sastapt. Bet Frīda uz atklāšanu ieradās. Atbrauca ar ambulances mašīnu un ar viesiem sarunājās, guļot ar baldahīnu pārklātā gultā. Drīz vien viņas labajā kājā iemetās gangrēna, un to amputēja. "Kāja, kam man tevi vajag, ja man ir spārni, ar ko lidot," viņa ierakstīja savā dienasgrāmatā. Tobrīd Frīda bija četrdesmit sešus gadus veca.

Pēc nepilna gada – 1954. gada 13. jūlijā – viņa aizgāja no šīs pasaules. "Es ceru, ka aiziešana būs jautra. Un es ceru nekad neatgriezties," vēsta pēdējais ieraksts dienasgrāmatā. Kaut gan saskaņā ar oficiālo versiju nāvi izraisījusi plaušu artērijas embolija, baumoja, ka īstais iemesls bijusi tīša pārdozēšana. Loks noslēdzās, un mājā, kurā Frīda ieradās šajā pasaulē, guļamistabā līdzās gultai ar baldahīnu keramikas traukā atrodas viņas pelni.

Lai arī Frīda kultivēja savu citādību, viņa tomēr jutās vientuļa. Cerot, ka kaut kur pasaulē ir otra Frīda, kas kādreiz lasis viņas dienasgrāmatu, viņa tajā ierakstīja: "Agrāk es biju pārliecināta, ka esmu pasaulē divainākā persona. Taču tad izdomāju – ja pasaulē ir tik daudz cilvēku, tad jābūt kādam tādā kā es, kas jūtas savāds un nepareizs tieši tāpat kā es. Es viņu iztēlojos un iztēlojos, ka viņa tāpat domā par mani. Tāpēc, ja tu šeit esi un šo lasi, tad zini – jā, tā ir patiesība, es te esmu un esmu tikpat dīvaina kā tu." ●

Divas Fridas.

na kā nacionālo tradīciju simbolu. Kā jau lielām māksliniecēm raksturīgi, arī Frīda atskaitīja dažus gadus no sava patiesā vecuma, par savu dzimšanas gadu uzdodot 1910. Taču ne tāpēc, lai izliktos jaunāka, bet gan tāpēc, ka vēlējās būt dzimusi gadā, kad sākās meksikāņu revolūcija. Skeleti, asiņojošās sirdis un simboli, kas vēsta par gaismas rašanos no tumsas, dzīves izcelšanos no nāves, nerunā tikai par viņas personīgo cīņu par dzi-

"Es ceru, ka aiziešana būs jautra. Un es ceru nekad neatgriezties," vēsta pēdējais ieraksts dienasgrāmatā.

ja. Viņa, iespējams, bija pirmā sieviete Meksikā, kas apmeklēja psihoterapeitu. Kaut gan Frīda teikusi: "Nekas nav svarīgāks par smiekliem. Smieklī un viegluma sajūta ir tie, kas dod cilvēkam spēku. Traģēdija ir pa-

Jaunlaiku svētā

Svētās mocekles nepieder tikai tāliem laikiem. Itāļu meitene **Marija Goreti** ir viena no iecienītākajām jaunlaiku svētajām, kuras dzīvesstāsts ir tikpat vienkāršs, cik aizkustinošs. Viņas liktenis bija līdzīgs daudzām jo daudzām trūcīgām meitenēm tā laika Itālijā, taču Marijas drosmē sargāt savu nevainību un neļauties pāridarītājam iedvesmoja daudzas.

▼ *Auguste Ezeriņa*

Svētā Marija Goreti piedzima trūcīgā zemnieku ģimenē mazā Itālijas ciematīnā Korinaldi. Vienīgā Goreti ģimenes bagātība bija bērni, stingrā ticība un labsirdība. Katru vakaru saime kopīgi lūdās un skaitīja rožukroni.

Marija bija milīga, ar labu raksturu, paklausīga, viņa palīdzēja mātei audzināt jaunākos brāļus un māsas. Laikabiedri atceras, ka Marija jau agrā bērnībā bijusi ļoti saprātīga un nopietna. Viņas spriedumos ieklausījušies pat pieaugušie. Sevišķi viņas raksturu ietekmējusi pirmās svētās komūnijas saņemšana. Marija nopietni uz klausījusi priestera norādījumus – sargāt savu nevainību un ik dienas skaitīt trīs lūgšanas "Esi sveicināta, Marija!" ar šādu nodomu. Marijas šķīstā sirds ar šausmām un instinktīvi novērsās no visa netīrā un netikumīgā, kas tajā laikā bija izplatīts visapkārt: dzeršanas, izlaidības, slinkuma. Viņa kaisli vēlējās būt tīra un nevainojama – vai nu savā ģimenē, audzinot bērnus, vai arī pilnībā veltīt sevi Dievam klosterī.

Ģimenes locekļu skaitam pieaugot, vecāki visus bērnus vairs nespēja pienācīgi uzturēt, tāpēc devās prom no dzimtā ciema un pārceļās tuvāk galvaspilsētai Romai. Te viņi kalpoja kāda grāfa īpašumā, tomēr nevarēja atļauties neko vairāk kā vien mazu, trūcīgu namiņu purvājā. Jau pēc dažiem mēnešiem ģimēni piemeklēja jaunas nedienas – Marijas tēvs saslima ar malāriju, tīfu un plaušu karsoni, kam sekoja smadzeņu plēves iekai-

sums. Smagās slimības ģimenes apgādnieku desmit dienu laikā noveda kapā.

Verdzība un vārmāka

Pēc tēva nāves ģimenes apgādība palika uz mātes pleciem. Viņai bija grūti jāstrādā, lai pildītu kontraktu ar Džovanni Serenelli, kas bija despots un dzērājs, savu kalpu cietsirdīgs izmantotājs. Marija saprata mā-

Marija centās Aleksandru pārliecināt, ka tas, ko viņš grib, ir liels grēks, ka tādā veidā viņš pazudinās sevi un ies uz elli.

tes grūtības un sāpes, viņa raudāja un lūdās, un atrada sevi spēku mierināt māti: "Esi droša, māmiņ, nebaudies, mēs tiksim uz priekšu! Mēs cinīsimies, Dieva gādība mums palīdzēs!" Viņa gāja mātei palīgā, un tur skaisto meiteni pirmoreiz ieraudzīja Aleksandrs Serenelli, saimnieka dēls.

Aleksandrs Serenelli jau sen bija iekārojis šo skaisto un tikumīgo kalponi, vairākas reizes mēģinājis viņu pavedināt uz sarunu, bet tas nebija izdevies. Marija baidījās atklāti nostāties pret saimniekdēlu, lai no tā atkal neciestu māte, viņa bija nomākta un bēdīga, taču mātei neko nestāstīja, lai viņu neskum-

dinātu. Marija centās izvēlēties darbus, kuru laikā viņai nevajadzētu palikt vienai pašai mājās ar Aleksandru. Tomēr reiz, kad citi strādnieki strādāja tirumā, Marija viena pati gatavoja vakariņas un pieskatīja mazo māsu Terēzi. Pēkšņi atvērās virtuves durvis, un viņas priekšā nostājās Aleksandrs, pavēlēdams, lai Marija viņam seko. Sākās cīņa uz dzīvību un nāvi. Marija centās Aleksandru pārliecināt, ka tas, ko viņš grib, ir liels grēks, ka tādā veidā viņš pazudinās sevi un ies uz elli.

Nāve no slepkavas naža un piedošana

Nespēdams iegūt Marijas piekrišanu ar labu, Aleksandrs dusmās sāka viņu nežēlīgi durstīt ar garu dunci. Pēdējais dūriens trāpīja sirdī, Marija pakrita savās asinīs. Dzirdot mazākās meitenes raudas, atsteidzās māte. Mariju aizveda uz slimnīcu, tur viņu vēl operēja, taču 14 gūtie ievainojumi nebija savienojami ar dzīvību. Tika atsaukts priesteris, meitene izsūdzēja grēkus un pieņēma svēto komūniju. Pirms hostijas pieņemšanas priesteris viņai jautāja: Marija, vai tu no visas sirds pie-

dod savam slepkavam? Marija atbildēja: "Jā, es piedodu viņam no mīlestības uz Jēzu! Un gribu, lai viņš būtu kopā ar mani paradīzē." Ar šiem vārdiem meitene nomira.

Uzzinot par Marijas likteni un viņas pēdējos vārdus, Aleksandrs Serenelli bija satriekts. Viņš atklāja, ka ir patiesi iemilējies šajā meitenē, taču nav pratis iegūt viņas mīlestību. Tiesā viņš teica šādus vārdus: "Es Mariju pazinu kā vienmēr dievbijīgu, labu, nopietnu, saviem vecākiem paklausīgu meiteni, nevis vieglprātīgu un mainīgu kā citas. Viņa bēga no bīstamas izdevības iegūt labklājību caur grēku un labāk gāja nāvē." Drīz

Marijas Goreti piemiņas diena tiek svinēta 6. jūlijā. Viņas aizgādību lūdz līgavas, sievietes, kuras vēlas savā mīlestībā būt patiesi laimīgas.

vien pēc Marijas nāves nomira arī Aleksandrs, vispirms nožēlojis grēkus. Piepildījās Marijas vēlēšanās būt kopā ar viņu debesīs.

Marija Maniša – pakistāniešu Marija Goreti

Marijas Goreti piemērs iedvesmojis daudzas ticīgas meitenes, kuras nav gribējušas ar varu savienoties ar kādu vīrieti. Pakistāniešu Marija Goreti – tā kristīgajā sabiedrībā daži jau paguvuši nodēvēt 2011. gadā novembra beigās Faisalabadā nogalināto Mariju Manišu – astoņpadsmit gadu vecu katoļticīgo meiteni, kas krita par upuri musulmaņu vīrieša vardarbībai, kurš to bija nolaupijis un piespiedu kārtā gribēja apprecēt. Meitene pretojusies, viņa nav gribējusi konvertēties islāmā un kļūt par sievu konkrētajam vīrietim. Vietējā baznīca Mariju sākusī uzskatīt par ticības mocekli. Par Marijas Manišas traģēdiju Vatikāna radio stāstīja Itālijā dzīvojošo Pakistānas kristiešu apvienības prezidents Mobēns Šahids: "Marijas Manišas piemērs man tūlīt atsauc atmiņā Mariju Goreti – abām meitenēm bi-

SVĒTĀ MARIJA GORETI

- ✦ Jaunava un mocekle.
- ✦ Dzimusi Itālijā 1890. gada 16. oktobrī.
- ✦ Mirusi 1902. gada 6. jūlijā.
- ✦ Izsludināta par svētu 1950. gada 25. jūnijā.
- ✦ Piemiņas diena – 6. jūlijs.
- ✦ Jaunavu un līgavu aizbildne.

ja vienāds vārds, un abas bija saistītas ar katoļlisko ticību. Marija Maniša man liek domāt arī par visām tām meitenēm, kuras diemžēl joprojām piedzīvo to pašu pieredzi. Gadā ir vairāk nekā 700 gadījumu, kuros mūsu meitenes pieredz nolaupišanu, seksuālo vardarbību un piespiedu konvertēšanu islāmā. Pakistānas Bīskapu konferences prezidents bīskaps Jozefs Kouts domā, ka tā nav pirmā reize un nav arī zināms, kā rast risinājumu." Marijas Goreti piemiņas diena tiek svinēta 6. jūlijā, viņas aizgādību lūdz līgavas, sievietes, kuras vēlas savā mīlestībā būt patiesi laimīgas. ●

PĒDĒJAIS LĒCIENS

Kliftona tilts Anglijā, Jandzi upes tilts Ķīnā, Nusles tilts Čehijā – tie ir tikai daži no tiltiem pasaulē, kas piesaista potenciālos pašnāvniekus. Tomēr vispazīstamākais pašnāvnieku lēcēju galamērķis ir Zelta vārtu tilts Sanfrancisko. Vismaz reizi divās nedēļās uz turieni kāds iet ar domu izbeigt savas ciešanas. Kāpēc cilvēki izvēlas šo un citus tiltus savam pēdējam lidojumam? Varbūt nelaimes ierakstītas zvaigznēs?

▼ *Ilze Pole*

Nosalušanas un nervozas rokas atraujas no tilta vantim, un lidojums var sākties. Tajās dažās sekundēs pēkšņi pārsteidz negaidīta doma: "Es tomēr gribu dzīvot!" bet ir jau par vēlu. Trieciens pret ūdeni ir pārāk spēcīgs.

Tie, kas izvēlas darīt sev galu, nolēcot no liela augstuma, visbiežāk vairs nealkst pēc palīdzības. Tiklīdz cilvēks izdomā lēkt, iespēja izdzīvot ir minimāla. Tomēr daudziem nomāktiem un uz pašnāvību tendētiem cilvēkiem dzīves izbeigšana šādā veidā šķiet viegla un skaista. Patiesībā tā ir baisa nāve. Nolēkšanu no Zelta vārtu tilta Sanfrancisko un atsišanas pret stindzinošo ūdeni varētu salīdzināt ar situāciju, kad cilvēku notriec auto. Atkarībā no kritiena leņķa ir divi veidi, kā cilvēks nomirst – spēcīgā trieciena ietekmē viņam sākas iekšējā asiņošana, vai arī viņš noslikst, ievainojumu dēļ nespēdams noturēties uz ūdens. Daudzi salauž kaulus un zaudē samāņu. Lielu daļu pašnāvnieku, kas nolēkuši no liktenīgā tilta, nemaz neatrod. Viņi tiek ieskaloti jūrā, kur kļūst par maltīti zivīm.

Par spīti visam, šķiet, ka daudzi ir kā apburti ar tilta vareņību. Varbūt dažiem tā ir iespēja vismaz vienu reizi mūžā lidot. Tomēr dažādas publikācijas ārvalstu plašsaziņas li-

dzekļos parāda, ka, pēc psihologu domām, šis pašnāvnieku vietas ir gloriificētas. Cilvēks izdzird, ka citiem bēdu brāļiem ir izdevies atņemt sev dzīvību, nolēcot no slavenā tilta, un nodomā: "Es arī tā varētu." Pārsvārā pašnāvnieki izvēlas tās metodes, kas viņiem ir pieejamas – ja mājās ir ierocis, ir liela varbūtība, ka viņš to izmantos. Tāpat arī ar augstiem objektiem. Ja pilsētā, kurā viņš dzīvo, ir tilts, pašnāvnieks var izvēlēties izbeigt dzīvi, nolēcot no tā.

Vārti uz debesīm

Zelta vārtu tilts ir viens no skaistākajiem un visbiežāk fotografētajiem tiltiem pasaulē. Tas stiepjas pāri Zelta vārtu šaurumam starp Kluso okeānu un Sanfrancisko līci, savienojot Sanfrancisko un Merinas apgabalu. Tiltā celtniecība tika uzsāka 1933. gada 5. janvārī, un jau pēc četriem gadiem, 1937. gada 28. maijā, to atvēra satiksmei. Būvējot šo liktenīgo un simbolisko milzeni, gāja bojā 11 strādnieki. Tomēr šis skaits būtu vēl lielāks, ja netiktu uzstādīts drošības tīkls, kas izglāba 19 celtnieku dzīvības. *Pusceļā uz eļļi klubs* – tā nosauca laimīgi izdzīvojušos.

Tiltu aprīņoja kā augstdzimšu būtni. Galvenais inženieris Džozefs B. Štrauss celtniecības noņemamā, novēršoties no tehniskā

Kādam 22 gadus vecai sievietei 1885. gadā paveicās, jo viņas kuplie svārki darbojās kā izpletnis. Pēc šā atgadījuma viņa nodzīvoja līdz 80 gadu vecumam.

NEPARASTĀKIE GADĪJUMI

✦ Jauna sieviete Sāra Rūtledža Birnbauma izdzīvoja pēc nolēšanas no Zelta vārtu tilta, tomēr jau pēc mirkļa viņa atgriezās, lai lēktu otrreiz. Šoreiz lēcieni bija letāls.

✦ 1998. gada aprīlī divas nepazīstamas sievietes vienā un tajā pašā laikā devās uz Zelta vārtu tiltu izdarīt pašnāvību. Abas sāka runāt un saprata, ka viņu nodomi ir vienādi. Sievietes ilgi sēdēja uz tilta margām un plāpāja, līdz viena izdomāja lēkt, un pēc mirkļa otra viņai sekoja.

✦ 2011. gada 10. martā septiņpadsmitgadīgs jauniešs izdzīvoja, pateicoties kādam sērferim,

kurš pamanīja jauno cilvēku krītam. Puišis vēlāk slimnīcā taisnojās, ka lēcis priekā pēc, nevis lai darītu sev galu.

TRAGISKĀKAIS GADĪJUMS ZELTA VĀRTU TILTA VĒSTURĒ

✦ 1993. gadā kāds vīrietis mājās nogalināja sievu, paņēma savu meitu un aizveda līdz Zelta vārtu tiltam, kur meitenīti pārmeta pāri tilta malai. Pēc tam viņš nolēca pats. Meitene vēl bija dzīva, kad viņu nogādāja slimnīcā. Medicīnas darbinieki pusotru stundu centās glābt mazās meitenītes dzīvību, diemžēl nesekmīgi.

darba, jāvās pat radošām izpausmēm un veltīja Zelta vārtu tiltam dzejoli. Tas joprojām izlasāms uz plāksnes, kas piestiprināta pie tilta.

Astroloģe Aija Austruma uzskata, ka tilta celšanas beigu un arī atklāšanas datums nav bijuši sevišķi labvēlīgi. "1937. gada 18. aprīlis, kad beidzās tilta būvniecība, bija tiešām nejauka diena. Kopējā fonā dominē nevēlēšanās kaut ko izmainīt sevi, bremsēta attīstība, vēlme atbrīvoties no problēmām neharmoniskā veidā, nevis risināt tās. Ir arī tieksme uz skandaložu popularitāti. Tāpat arī atklāšanas diena 28. maijs, kurai klāt vēl nāk grūtības kontrolēt emocijas, tendence pašam sev sabojāt dzīvi un vientulības izjūta. Jāteic, ir gana daudz motīvu no turienes nolēkt, jo līdzīgs pievelk līdzīgo."

Līdz pat 1964. gadam Sanfrancisko varēja lepoties ar pasaulē lielāko tiltu. Tagad tas ir noslidējis uz astoto vietu. Tomēr bēdīgo slavu tas ieguvis ar milzīgo pašnāvnieku skaitu, kas ļauj šim tiltam ierindoties starp trim populārākajiem pašnāvnieku galamērķiem pasaulē. Tikai dažus mēnešus pēc tilta atvēršanas, 1937. gada 8. augustā, no tā nolēca pirmais nomāktais cilvēks, kas neredzēja citu iespēju. Līdz 1978. gada 1. aprīlim oficiālais pašnāvnieku skaits jau sasniedza 625. Tagad tas ir vairāk nekā dubultoies – 1500 zināmu pašnāvību no tilta atklāšanas līdz šim brīdim. Ik gadu aptuveni 30 cilvēki dodas nolēkt no Zelta vārtu tilta ar cerību nonākt debesis, tomēr šis skaits mainās. Traģiskākais ir tas, ka 98% lēcīnu beidzas letāli. Bet lielākā daļa jau to arī vēlējusies, vai ne? Un mēs nekad neuzzināsim, kāda ir pedēja doma, kas pārņem cilvēka prātu, izdarot liktenīgo izvēli spert soli tukšumā.

Lai cinitos ar pašnāvībām, pie tilta ir uzstādīts telefons un palīdzības tālruna numurs. Notiek arī videonovērošana. Tomēr pats svarīgākais ir cilvēciskais faktors – regulāri tiltu uzmana policists, kas cenšas atrunāt

AUGSTU VIETU FENOMENS

JEB "ĻAUJ MAN LĒKT, ES DZĪVOŠU!"

Vai, atrodoties lielā augstumā, jūs kādreiz ir pārņēmusi pēkšņa vēlme lēkt lejā? Nav jābūt nomāktam vai pārņemtam ar pašnāvnieciskām domām, lai piedzīvotu šādu divainu stāvokli. Augstas vietas fenomens ir ļoti maz pētīts, tāpēc, kā uzskata klīniskais psihologs Edmunds Vanags, skaidrojumi par to būs tikai teorētiski un stipri spekulatīvi. Atsaucoties uz psiholoģijas doktorantūrā studējošās Dženīferas Heimsas pētījumu, cilvēki, sajūtot vēlmi lēkt lejā no liela augstuma, nepareizi interpretē instinktīvās drošības signālu. "Vēlmi lēkt cilvēki jauc ar vēlmi izdzīvot, un šis "kārdinājums" izteiktāks ir cilvēkiem ar zemāku impulsa kontroles sliekšni," skaidro Edmunds Vanags.

potenciālos pašnāvniekus no traģiskā soļa. Šādā veidā ir izdevies izglābt vairākus desmitus. Ar dažiem nācies runāt pat stundām.

Viltus solījums

Plašāka sabiedrības uzmanība saistībā ar milzīgo pašnāvnieku skaitu Zelta vārtu tiltam tika pievērsta 2003. gadā pēc žurnālā *The New Yorker* publicētā raksta *Lēcēji*. Trīs gadus vēlāk iznāca Ērika Stila producētā filma *Tilts (The Bridge)*. Tajā ir sarunas gan ar pašnāvnieku tuviniekiem un draugiem, gan arī ar puisi, kurš izdzīvoja. Dokumentālā filma *Tilts* parāda ne tikai pašnāvnieku grūtās izvēles, bet arī tuvinieku sāpes un dusmas.

Viņi nekad vairs nespēs pārbraukt pār tiltu un nodomāt, cik gan tas ir skaists.

Lēcēju vidū ir gan vīrieši gados, gan sievietes, gan jaunieši. Vīrietis pastaigājas pa tilta gājēju ceļiņu un pēc mirkļa pazūd ūdens dzelmē. Tās ir tikai dažas sekundes, bet viņam tā noteikti šķita kā mūžība. Lēciena ātrums ir 120 kilometri stundā, un no 75 metru augstuma cilvēks nokrit apmēram četrās sekundēs. Filmā no dzīves aizgājušā rokera draudzene stāsta: "Es domāju, ka tiltam piemīt maldinošs, romantisks solījums. Tāpat kā alkoholiķi runā par "pudeles romantiku". Pirmais malks ir ļoti, ļoti labs, bet viss pārējais ir elle. Varbūt, ejot pāri tiltam, viņam bija kāds romantisks mirklis, bet viss pārējais, iekritot ūdenī, bija elle."

Citi draugi un tuvinieki ir saprotošāki par savu mīlo cilvēku izvēli. Kāds tēvs par dēla liktenīgo lēcīnu: "Dēls bija tik ļoti apburts ar tiltu. Tas viņu pievilka gluži kā magnēts. Mēdz teikt, ka cilvēka ķermenis ir templis. Man šķiet, ka dēls savā ķermenī jutās kā cietumā. Beidzot viņš ir brīvs." Patiesi, tiltam laikam piemīt neizskaidrojama burvība, kas vilina nelaimīgos cilvēkus braukt tieši uz turieni. Bieži netālu no tilta atrastas pamestas noīrētas mašīnas, kas liek domāt, ka tās atstājis kārtējais lēcējs. Zelta vārtu tilts ir arī galamērķis tiem, kuri vēlas imitēt savas pašnāvības, zinot, ka daudzu nolēkušo cilvēku ķermeņi tāpat netiek atrasti.

Apskatot vairāku tiltu celšanas un pabeigšanas laikus, Aija Austruma secina, ka vissliktākais ir tieši Zelta vārtu tilts. "Šis sliktums, manuprāt, var nostrādāt tikai kontekstā ar paša pašnāvnieka karti – ja tilta karte skar kaut kādus dzīvībai svarīgus punktus vai citus faktorus, tilts var būt kā slepkava. Bet citādi... domāju, lēcēji izvēlas tuvāko pieejamo tiltu vai arī mērķaķoņas pakal iepriekšējiem lēcējiem. Pēc manām domām, tiltu vainot nevajadzētu," uzskata Aija Austruma.

Izdzīvotājs

Kevin Hainss izdzīvoja pēc nolēkšanas no Zelta vārtu tilta 2000. gadā.

Tajā dienā es piecēlos, nobučoju tēvu pedējo reizi un devos uz skolu. Aizgāju tikai uz angļu valodas nodarbību. Pārējās stundas izvēlējos neapmeklēt.

Kāda jēga? Pēc tam ar autobusu aizbraucu līdz tiltam. Aizgāju līdz vietai, kur lecot nevarētu atsisties pret tilta malu, bet uzreiz iekritu ūdenī. Stāvēju 40 minūtes un raudāju. Pie manis pienāca kāda tūriste un prasīja, lai viņu nofotografē. Nodomāju – vai viņa tiešām neredz, ko es taisos darīt? Pārkāpu pāri malai. Parasti cilvēki uzkāpj uz malas un gaida, ka kāds viņus atrunās. Es negaidīju. Gribēju nomirt. Atlaidu rokas un kritu. Bet tieši mirkli, kad atlaidu rokas, sapratu, ka tomēr vēlos

dzīvot. Es jau kritu ūdenī ar galvu pa priekšu. Ja es kaut kādā veidā spētu pagriezties tā, lai kristu ar kājām pa priekšu, varbūt varētu izdzīvot. Man izdevās. Es iekritu apmēram 12–15 metru dziļumā. Sapratu, ka vēl joprojām esmu dzīvs. Peldēju, cik spēju, lai tiktu pie gaisa. Es kļiedzu pēc palīdzības, bet nespēju. Likās, ka balss ir pazudusi. Pēkšņi sajutu kaut ko pieskaramies kājai. Lieliski, es nenomiršu, nolēcot no tilta, bet mani nokodīs haizivs. Vēlāk es uzzināju, ka tā nebija haizivs, bet gan ronīs, kas turēja mani uz ūdens. Pamostoties slimnīcā, jutos laimīgs. Tagad man neviens neiegalvos, ka Dieva nav.

Titu bēdīgi slaveno tiltu statistika

1 KLIFTONA TILTS BRISTOLĒ, ANGLIJĀ.

Apmēram 1000 cilvēki zaudējuši dzīvību, nolēcot no šā tilta. Pirms barjeru uzstādīšanas 1998. gadā bija vidēji četras pašnāvības gadā. Kādai 22 gadus vecai sievietei 1885. gadā paveicās, jo viņas kuplie svārki darbojās kā izpletnis. Pēc šā atgadījuma viņa nodzīvoja līdz 80 gadu vecumam

2 NUSĻES TILTS FRĀGĀ, ĢEHIJĀ.

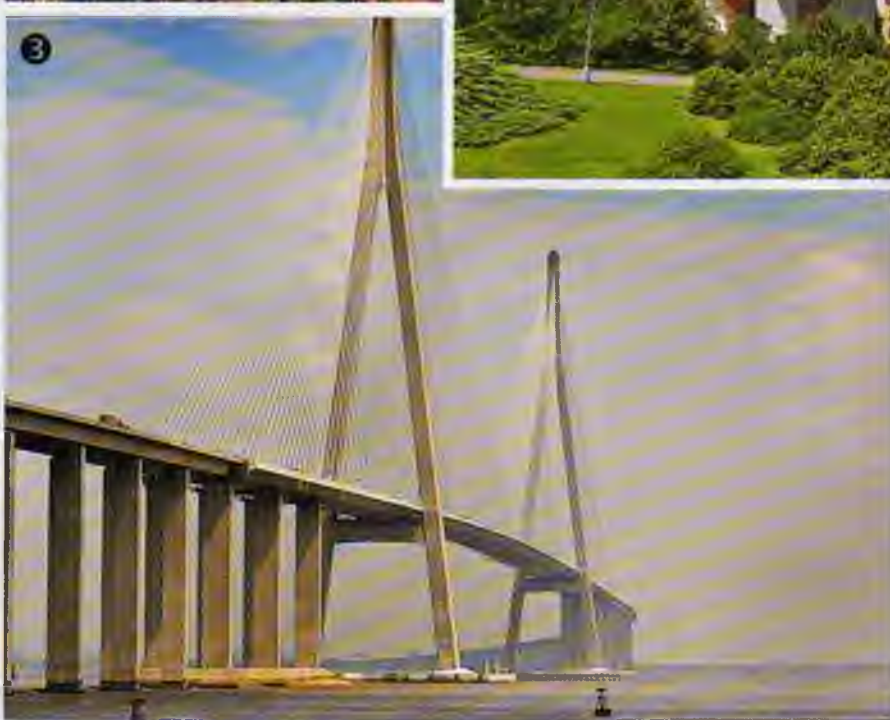
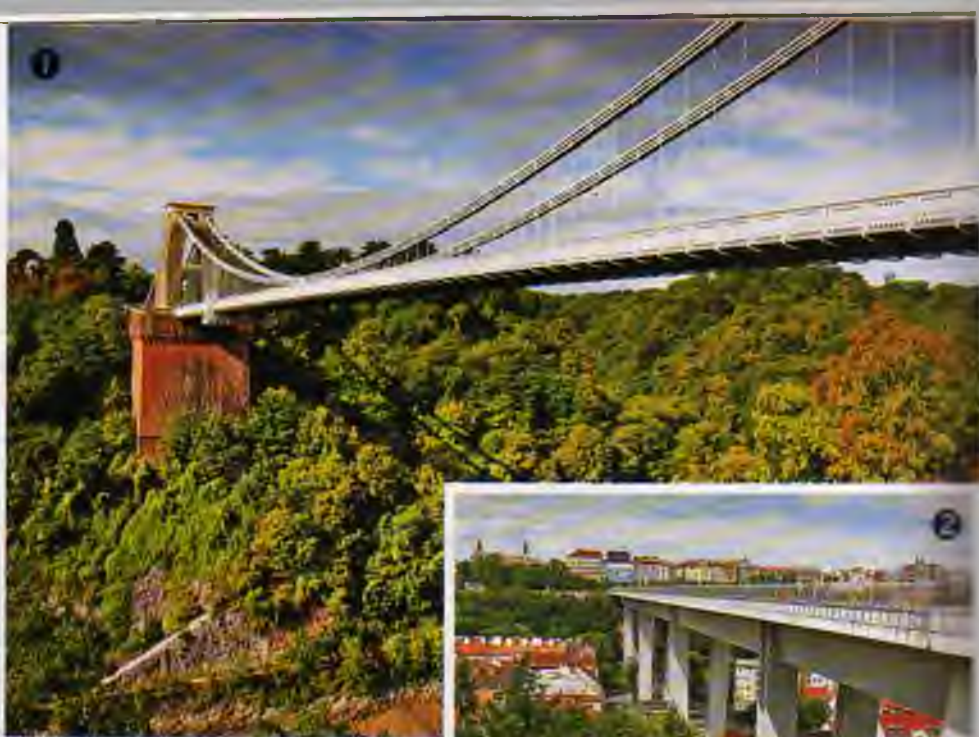
Neoficiāli zināms par 300 nāves gadījumiem. Lai samazinātu pašnāvnieku skaitu, uzstādītas barjeras, ko testēja profesionāli klinšu kāpēji.

3 JANDZI LIĒS TILTS NANDŽIJNĀ, ĶĪNĀ.

Ap 1000 pašnāvībām. Astroloģe Aija Austruma par tilta celtniecības uzsākšanas datumu – 1968. gada 18. janvāri: “Līdzīgi kā Zelta vārtu tiltam, neprasmē sadzīvot ar emocijām, kā arī nedaudz izmainīta realitātes uztvere. Bet nekā briesmīgi traģiska.” Iespējams, kārtējais gloriificētais tilts.

4 KORONADO TILTS SANDJEGO, ASV.

Aptuveni 200 nāves gadījumu. Atzīts par trešo nāvējošāko tiltu ASV. Viena pašnāvība vēlāk tika atzīta par slepkavību. Džeimss Alberts Hačings savai sievai lika nolēkt no tilta, piedraudot ar ieroci. Vīrietis tika apsūdzēts slepkavībā bez iepriekšēja nodoma. ●

Īrnieki no paralēlās pasaules

Cilvēki spokiem netic, kamēr paši tos nav ieraudzījuši. Daigai dzīvē bijusi ne tikai iespēja noticēt, bet arī pierast pie baisajiem ciemiņiem. Piecpadsmit gadu viņa sadzīvoja ar tiem kādā daudzdzīvokļu mājā Liepājā.

Bija astoņdesmito gadu sākums. Toreiz man bija trīsdesmit viens gads. Mana dzīve bija pavisam mierīga: dzīvoju pie mammas, strādāju veikalā un audzināju savu deviņgadīgo dēlu Ansi. Es ticu liktenim! Un Ansis manā dzīvē ienāca grūtā brīdī. Tikko bija nomiris mans vīrs. Līdz ar Anša nākšanu pasaulē es izmainijos – kļuva nopietnāka, pārstāju sērot un daudz ko sapratu. Arī to, ka gribu dzīvot pati savu dzīvi.

Pirmā satikšanās

Liepājā uzcēla četrstāvu māju. Un man tajā piešķīra dzīvokli. Pēdējā stāvā. Bija vasara, un es jaunajā dzīvoklī ievācos, cik ātri vien varēju. Beidzot pašai sava mājvieta!

Gada laikā mēs ar Ansi bijām ļoti iekārtojusies. Mūsu kāpņu telpā bija jauki kaimiņi. Es tuvāk sapazinājos ar blakus dzīvojošo krievu sievieti Veru. Mēs šad un tad satikāmies, lai parunātu par dzīvi. Viņa bija viena pati. Man bija Ansis.

Kādu dienu satikāmies kāpņu telpā, un viņa man izmisusi stāstīja: "Vakar es gāju gulēt, un kāds man rāva nost segu!" Sākumā nesapratu: "Kas tad tev rāva to segu nost?" Bet kaimiņiene tikai runāja savu: "Es ar abām rokām turēju, bet man to rāva nost?" Neko nesapratu. Vera bija emocionāla, bet, ka viņa varētu pārspīlēt un mēģināt man iestāstīt, ka jaunuzcēltā mājā spokojas... nu, nē!

Vēlais ciemiņš

Pagāja pāris mēnešu. Jau biju aizmirsusi sarunu ar Veru. Kādā rudens rītā, gatavojoties doties uz darbu un laist Ansi uz skolu, pavaicāju: "Dēliņ, tu nakti gāji uz tualeti?" – "Nē, mamm," viņš man atbildēja. "Es domāju, ka tu staigāji." Abi nobrīnījāmies, bet īpašu uzmanību nakti dzirdētajiem soļiem nepievērsām. Taču, turpmākajās naktīs tie atkārtojās. Gulēju guļtā un skaidri dzirdēju, ka koridorā atskan soļi. Kāds atkal staigāja. Istabās bija paklāji, tāpēc tur soļus nevarēja dzirdēt. Toties no domas, ka spoks klusiņām var ienākt istabā, pārņēma vēl baisākas izjūtas.

Pirmo sastapšanos ar spoku es ļoti ļoti labi atceros. Ansis baidījās gulēt viens pats savā istabā, tāpēc iekārtoju viņam gulvietu līdzās savai gultai. Pati pirms iemigšanas vēl pārļāpoju avīzi. Pēkšņi pār muguru pārskrēja savādas tirpas. Gultas galvgali atradās ādas klubkrēsls. Un es dzirdēju, kā tajā kāds iesēdās.

Pagriezies, lai paskatītos. Protams, krēslā neviens nebija. Tad mēs abi ar Ansi dzirdējām, kā šis kāds piecēlās no krēsla. Manas mīļās mājas sāka mani baidīt, tomēr es negrābijos tās pamest. Izrādījās, tādas pašas noslēpumainas lietas notika arī citos dzīvokļos.

Dīvainie trokšņi

Kaimiņu dzīvokli nesen bija ievācies kāds vīrietis ar sievu un divām meitām. Viņi allaž bija klusi un vienmēr izskatījās atturīgi. Reiz kāpnes satikos ar jauno kaimiņieni Inetu, un viņa satraukti sāka stāstīt par piedzīvo-

to. Viņa esot gājusi vannā un pēkšņi dzirdējusi, ka pa vannas istabas sienu kāds daudzās. Ineta nodomājusi, ka meitas savā istabā trenējas

Vēl šodien, kad pagājuši jau tik daudzi gadi, es ļoti skaidri atceros, kā viņš izskatījās. Glīts, jauns vīrietis. Viņam bija melna bārda no vienas auss līdz otrai un īsi, tumši mati. Ar abām rokām vīrietis bija atspiedies uz manas gultas.

karatē. Viņa nākamajā rītā vēl uzprasījusi: "Meitenes, kāpēc jūs daudzjāt pa sienu?" Vīrs Jānis smeļoties atteicis, ka viņai jau rādoties, jo meitas tajā laikā gulējušas. Tomēr dažas dienas vēlāk vīrs palicis gluži vai bez valodas. Bijis pavēls. Meitas gulējušas savā istabā. Tā bija neliela, un, kad divāns izvilkt, durvis līdz galam nevarēja atvērt. Gan Ineta, gan Jānis

dzirdējuši, ka kāds mēģina atstumt durvis un rausta tās aiz roktura.

Negaidītā iepazīšanās

Pagāja gads. Mūs joprojām nepameta sajūta, ka rēgi turpina mūs vajāt. Es radināju sevi pie domas, ka jāmācās sadzīvot ar šiem nelūgtajiem kaimiņiem, bet Ansis baidījās palikt dzīvokli viens.

Cik runāju ar kaimiņiem, neviens nacentās uzzināt, kāds varētu būt spokošanās iemesls. Mēs visi mēģinājām sadzīvot. Pēc principa: mazāk uzmanības pievērsīsī, mazāk rādīsies. Tikai ne manā gadījumā. Tieši tad, kad es ar divainajām skapām un trokšņiem biju apradusi, mans spoks iepazīstināja ar sevi tuvāk.

Pēkšņi pār muguru pārskrēja savādas tirpas. Gultas galvgalī atradās ādas klubkrēsls. Un es dzirdēju, kā tajā kāds iesēdās.

Ritēja jau ceturtais gads šajā mājā, kad es pirmo reizi aci pret aci satikos ar mūsu dzīvokļa trešo iemītnieku. Jau kādu laiku es vairs neģaucu to par ciemiņu, jo viņš dzīvokli bija gandrīz katru dienu.

Es gulēju savā gultā un nakts vidū pēkšņi pamodos no tā... ka kāds elpoja man virsū! Tieši virs galvas. Atvērusi acis, ieraudzīju viņu. Manu acu priekšā bija skaista vīrieša seja.

Vēl šodien, kad pagājuši jau tik daudzi gadi, es ļoti skaidri atceros, kā viņš izskatījās. Glīts, jauns vīrietis. Viņam bija melna bārda no vienas auss līdz otrai un isi, tumši mati. Ar abām rokām vīrietis bija atspiedies uz manas gultas.

Es lūkojos uz viņu un nespēju ne parunāt, ne pakustēties. Kādu brīdi mēs tā skatījāmies viens uz otru. Pēc tam ciemiņš pazuda. Savas izjūtas vairs neatceros, šķiet, es vienkārši aizmigu.

Kaimiņiene uzreiz iesaucās: "Tev vajadzēja prasīt: tu nāc ar labu vai ļaunu?" Bet ko gan es varēju prasīt, ja biju gluži vai paralizēta.

Neaizgājušie kaimiņi

Nākamajā dienā par savu neparasto sastapšanos pastāstīju Verai. Kaimiņiene uzreiz iesaucās: "Tev vajadzēja prasīt: tu nāc ar labu vai ļaunu?" Bet ko gan es varēju prasīt, ja biju gluži vai paralizēta.

Laiks ritēja, un mēs pieradām, ka māja nepieder mums vienīgajiem. Otrās sastapšanās man vairs nebija, un no citiem es neko tamlīdzīgu netiku dzirdējuši. Galu galā mēs nospriedām, ka māja uzcelta uz karā kritušo apbedījumu vietas.

Turpmākos desmit gadus mēs tā arī nodzīvojām. Ansis pabeidza skolu, apprecējās. Viņam piedzima meita. Mēs visi četri dzīvojām apsēstajā mājā līdz deviņdesmito gadu vidum. Tad Ansis iegādājās māju Liepājas otrā galā, un es aizgāju dzīvot pie viņa. Mājā spokojās līdz pēdējam brīdim...

Ši daudzdzīvokļu māja joprojām ir pilna ar irniekiem, tomēr nekas vairs nav dzirdēts par spokošanos. Ir tikai mūsu atmiņas par divainajām parādībām šajā mājā. ●

Ar zirgu var
pieklūt pat dziļi
meža esošajām
svētvietām.

Kulta vietas zirga mugurā

Lai atrastu saskaņu ar sevi, dabu un Visumu, nav jādodas uz Indiju. Daudz lētāk, ātrāk un aizraujošāk ir paskatīties, kas notiek tepat kaimiņos – Igaunijā.

▼ *Kristīne Alberte*

Sāremā, Hījumā, Kihnu, Roņu sala un Vormsi. Kaimiņiem igauņiem pieder 1500 salu, mums – neviens, tāpēc, saņemot ielūgumu paviesoties Muhu salā, piekritu nedomājot. Galu galā, kaut gan mani rit arī igauņu asinis, šajā valstī esmu bijusi vien divas

reizes, ja neskaita Valgas apmeklējumu, uz kuriem no Valkas gāju kopā ar vecmāmiņu igauņiem pēc desām.

Bravo igauņiem, mums no viņiem derētu pamācīties pašapziņu un lepnumu. Lai arī dabas objekti mums vienādi – tādi paši akmeņi un ozoli kā mums, tā viņiem –, lepošanās ar tiem atšķiras. Mēs, latvieši, izmeklē-

jam svētvietas un vairākkārt pārdomājam, vai tās isti atbilst, bet igauņi nekautrējas – jebkurš akmens vai koks ir pelnījis tikt godāts un slavēts. Braucot pa Juru pagastu, autobuss stājas ik pēc laika, jo atkal jau sasniegta kāda ala, upurakmens vai svētozols. Šo pagastu no sirds iesaku apceļot ar velosipēdu, jo daba tur tik skaista, ka var visam gadam ie-

Igaunija nelielk vilties un spēcīgi uzlādē. Tagad, kad manā sarakstā ir jau divas igauņu salas, gribas redzēt arī pārējās.

gūt enerģiju, piepildīt vēlēšanos un nodrošināt veiksmi.

Naudai un bagātībai

Vai arī jūs dažkārt nodomājat, ka tie igauņi jau atkal mums priekšā? Viņiem eiro, mums nav; viņiem salas, mums nav. Šķiet, pēc šā brauciena es zinu

PIETURPUNKTI

† **Raplas novada Juru pagasts** (Jarlepas krustojums, Idas alas, Juru svētie ozoli, svētakmeņi un citas kulta vietas).

† **Koguva ciems Muhu salā.** Gadsimtiem senas ēkas gluži kā brīvdabas muzejā, tikai tur dzīvo cilvēki.

† **Zirgu tūrisms Muhu salas Hellamā ciemā.**

Saimniekam pieder ap 300 zirgu, tāpēc tie, kas skaita baltos zirgus, lai vēlēšanās piepildītos, Muhu salā to ātri vien varēs izdarīt.

Energiju igaunī iegūst tāpat kā latvieši – apskaujot koku. ▶

† **Kas kopīgs šīm krustcelēm? Abās ceturtdienu pusnakti var veikt maģiskus rituālus.**

† **Senajā ceplī īpaši mistiski ir pusnakti un pusdienlaikā.**

atbildi: pie visa vainīgs *Kratt* – koka lelle. Tas ir dēmons ar velna iedotu dvēseli, kas kalpo savam izgatavotājam, zogot pārtiku, naudu un citus pasaulīgus labumus. *Kratt* ir bezierunu paklausība, bet, lai to dabūtu sev kalpošanā, bijis jānopūlas ne pa jokam – ceturtdienas pusnakti, kad spīdējis pilnmēness, ar putnubiedēklīm līdzīgo lelli jāiet uz krustcelēm, kur tad arī ticis slēgts līgums ar velnu. Tam, ka kāds varētu pats saņemt ba-

gātību, senie igaunī nav ticējuši. Esi bagāts? Tātad tev ir labs *Kratt*. Viena lieta gan *Kratt* nevar turēt bez darba. Ja nu akurāt nav ko dot, var uzticēt no smiltīm virvi sapīt (vai kādu citu tikpat neiespējamu misiju) – puika būs aizņemts, bet saimniekam miers.

Vienas šādas krustceles apmeklētājam arī mēs. Lai arī ceturtdiena, pārējo priekšnoteikumu – pusnakti, pilnmēness, *Kratt* un velna – nebija.

Kādreiz te esot bijušas svētozolu birzis, tagad palikuši tikai daži, bet to spēks tāpēc nav mazāks.

Muhu salas raksti ir koši, un katrs sev atradis savējo.

▲ Niedru jumti ir Muhu atpazīšanas zīme.

◀ Muhu ciematīņa galvenā iela. Klusums un harmonija.

Katrā kulta vietā jāizpilda noteikti rituāli. Šajā trīs reizes jāsit akmens pret akmeni, trīs reizes jāapgriežas un jāziedo gaudi austrumu virzienā.

Meditācija zem salmu jumta

Taču Juru pagasts ir tikai starters, istās dzīres mūs gaida Muhu salā. Saulrietu vērojam Muhu salas Koguvas ciematā. Salmu jumti, klusums, vientuļas pludmales, darinājumi no kadiķa, krāšņas zeķes un džeza festivāls.

Salā ligzdo pat trīs retie un majestātiskie jūras ērgļu pāri. Tos gan neizdodas ieraudzīt, bet

klātbūtne sajūtama. Suni, kaķi, cilvēki – viņi visi šķiet ar gadsimtu pieredzi. Nekāda stresa! No tūristu pūļiem Muhu izvairījusies, pateicoties tam, ka ir tikai priekšistaba lielākajai Igaunijas salai Sāremā. No kontinenta pārceļoties uz Muhu, lielākā daļa auto turpina ceļu uz Igaunijas lielāko salu. Muhu ļauj nosēties putekļiem un pagaist auto rūkoņai, lai atkal ieņemtu mierpilnu un rāmu stāju. Si ir istā vieta, kur sakārtot domas, vienalga, telti jūras malā vai mājā ar salmu jumtu. Protams, ar noteikumu, ka telefons ir izslēgts, jo zona tur laba un arī internets iet rūkdams. Muhu salai ir savs temps, atliek tikai pielāgoties.

Zirgā kā mātes klēpī

Šā brauciena deserts mūs gaida Hellamā ciemā, zirgu tū-

Saimnieks Martins gatavs ierādīt, ka pa auglības akmeni var šjūkt arī virieši un pat tādi, kas bērnus negrib, jo "radīt var, arī strādājot, rakstot un sējot". Un nobraukšana pa šo akmeni to visu sekmē.

risma sētā *Tihuse*. Saimnieks Martins ir lielākais zirgu audzētājs ne tikai Muhu, bet visā Igaunijā. Viņa ganāmpulkā ir ap 300 zirgu. Saimnieks lietišķi sadalā ratos braucējos un zirga mugurā sēdētājos, uzteicot pēdējos, jo "zirga mugura visvairāk atbilst mātes klēpim, tāpēc tā ir dziedinoša, nomierinoša un veselīga". Iesākumā gan negribas saimniekam piekrist, jo nekā nomierinoša tur nesaskatu, tad jau drīzāk tas ir kā sēdēt uz ceļiem tēvam, kad viņš skaita: "Soļiem, soļiem, rikšiem, rikšiem, aulēkšiem" un met gaisā. Taču otrās stundas sākumā (izjāde pa vairākām kulta vietām ilgst ap trim stundām) jau esmu atradusi ritmu ar savu nesēju Roso un saņiegusi komforta zonu.

Puse no vērtības ir saimnieks Martins, liels stāstnieks. Par katru vietu viņam savs stāsts un atiecīgs rituāls. Kābatā vienmēr gaudi ziedošanai, jo ap akmeni nevar šā tā, bet pa saulci. Viņš ir gatavs piedāvāt desmit dažādus jāsanas maršrūtus, tostarp senās kultūras maršrutu un ieražu iepazīšanai. Ja ir laiks, gribēšana un šķiet, ka enerģijas vēl par maz uzņemts, var iet pirti. ●

Uz drīzu tikšanos, Muhu!

APMEKLĒJIET ARĪ CITAS IGAUNIJAS SALAS!

KIHNU Sala, kur valda matriarhāts un sievietes joprojām valkā tautiskos svārkus, vienalga, ejot uz veikalu, braucot ar traktoru vai apmeklējot baznīcu. Kihnu salu mēdz dēvēt arī par draudzīgāko igauņu salu. Vai tā ir? Jābrauc un jāpārlicinās!

ROŅU SALA Lai arī sala pieder igauņiem un ir vistālākā viņu sala, tā tiek dēvēta par Rīgas līča pērlī. Vecākā ēka un dziļākā aka Igaunijā (ar dziedinošu ūdeni) arī atrodama šeit. Roņu salā ir pat gabaliņš

no Francijas – salas augstākajā punktā Haubjerre kalnā atrodas unikāla metāla bāka, ko projektējis pats Gustavs Eifels. Nepieciešamās detaļas tika izgatavotas Francijā un samontētas Roņu salā 1877. gadā. Un, protams, slavenā leģenda par lāci, kas uz ledus gabala atpeldējis uz Latviju. Viņa vietu ieņēmis šokolādes lācis, kas nekur nebēg.

VORMSI Sākotnēji zviedru apdzīvota, vēlāk slēgta PSRS teritorija,

pazīstama kā čūsku sala – tā to nodēvējuši zviedri. Mūsdienās čūskas te vairs nevarot sastapt, toties var apbrīnot ķeltu krustus, neskarto dabu un baudīt klusumu.

HĪJUMĀ Otra lielākā Igaunijas sala, kas ir arī viena no vecākajām pasaules salām, izveidojusies pēc meteorītu eksplozijas. Ceļojuma mērķis varētu būt nofotografēties pie salas visām bākām, un to šeit nav mazums. Ja brauksiet vasarā, noteikti trāpīsiet uz kādu mūzikas festivālu.

NODERĪGI!

- ✦ www.visitestonia.com – vispārīgs špikeris ceļošanai pa Igauniju.
- ✦ www.ancientsites.eu – viss par senajām kulta vietām ne tikai Igaunijā, bet visā Baltijā.
- ✦ www.tihuse.ee – zirgu tūrisms, pirts rituāli un ekskursijas pa kulta vietām.
- ✦ www.vanatoa.ee – laba vieta nakšņošanai, meditācijai un igauņu ēdienu baudīšanai.
- ✦ www.puidukoda.ee – praktiski un nepraktiski koka darinājumi.
- ✦ www.muhukasitoo.ee – tradicionālie raksti brunčos, zeķēs un kurpēs.

Liels vai mazs akmens, par katru Martinam ir ko pastāstīt.

Horoskopu cienītāji parasti grib izlasīt, kā veiksies mīlestībā un darbā, vai pietiks naudas un mājās viss būs kārtībā, – tā apgalvo neviens vien pētījums. Mēs nolēmām šim četrām jomām piešķirt katrai savu simbolu un vizuāli parādīt, kurā jomā šajā periodā sekmēsies visvairāk. **SKAITIET SIMBOLUS! JO TO VAIRĀK, JO LIELĀKAS IZREDZES.**

UGUNS

AUNS

21. marts – 20. aprīlis

Mīlestība no pirmā skatiena. Necerēts situācijas pavērsiens... Nauda būs nepieciešama sabiedriskajai dzīvei. Šo to var atlikt nebaltām dienām. Izmantojiet iespēju izpausties radoši. Krājiet punktus panākumiem nākotnē. Gūsiet prieku no miļo cilvēku kopabūšanas mājās. Mazāk tērēsiet sadzīves vajadzībām. Radušās problēmas ātri tiks atrisinātas. Reizēm jāprot piekāpties.

LABĀS DIENAS

11.VII	Atvases centīsies sagādāt prieku.
19.VII	Papardes zied arī jūlijā.

LAUVA

24. jūlijs – 23. augusts

Izjutīsiet mīlotā gādību. Būsiet kā no jauna iemīļusies. Ar naudu rīkosieties patstāvīgi. Lielākie izdevumi būs saistīti ar dārza iekārtošanu. Veiksiet individuālus pasūtījumus. Garlaikos vienveidīgs darbs. Daudz spēka pieliksiet, vairojot komfortu dzīvokli. Atradīsiet oriģinālus interjera risinājumus. Vecāki ģimenes locekļi ieteiks pētīt dzimtas saknes.

LABĀS DIENAS

11.VII	Prieks par oriģinālu ideju.
19.VII	Laba iespēja palīdzēt draugam.

STRELNIKS

23. novembris – 21. decembris

Apcieņojiet mīloto tulumā. Pagaidām nesteidziniet notikumus. Varat īstenot agrāk izstrādātus projektus. Atturieties no rosišanās sabiedrībā. Veiksies darbs mājās apstākļos. Ģimenē iespējamais jaukas pārmaiņas. Dzīves draugs pabeigs remontu. Baudīsiet mieru un patikamu tuvību miļo vidū. Atvases turēsies pie mājās.

LABĀS DIENAS

11.VII	Radošs pacēlums darbā.
19.VII	Baudīsiet sen neizjustu dabas skaistumu.

ZEME

VĒRSIS

21. aprīlis – 20. maijs

Sargājiet tuvās attiecības. Parūpējieties par saskaņu garīgajā plāksnē. Varat iepazīstināt mīloto ar vecākiem. Pagrieziet muguru skauģiem. Domājiet, pirms atverat maku. Pieaug darba slodze. Centieties palikt savā vietā. Apstākļi prasiņņem konkrētus lēmumus. Mājnieki palīdzēs tikt galā ar brīvību alkstošajām atvasēm. Pildiet vecākiem doto solījumu.

LABĀS DIENAS

11.VII	Kāds jauks atklājums.
20.VII	Interesanta un patikama iepazīšanās.

JAUNAVA

24. augusts – 23. septembris

Mīlotā cilvēka atbalsts sniegs sirdsmieru. Interesantas sarunas divatā un pastaigas dabā. Naudas jautājumos nepieņemiet vienpersonisku lēmumu. Karjeras attīstībā izšķiroša nozīme skolas laika pazīnam. Var tikt pārprasts draudzīgs padoms. Atvaļinājumā ieteicams doties uz siltajām zemēm. Neatstājiet novārtā attiecības ar dzimtas vecāka gadagājuma cilvēkiem.

LABĀS DIENAS

11.VII	Būs jāizvēlas viens no diviem labumiem.
19.VII	Patikams pārsteigums.

MEŽĀZIS

22. decembris – 20. janvāris

Tālums nešķir, ja sirdis ir tuvas. Apsvērsiet domu par savu attiecību atklāšanu līdzcilvēkiem. Apejieties piesardzīgi ar sabiedrības naudu. Solījumiem pieprasiet rakstiskas garantijas. Jurists atradis pareizo risinājumu. Drauga rekomendācija palīdzēs atrast labu darbu. Nevilcinieties ar galīgā lēmuma pieņemšanu. No laba garastāvokļa atkarīgs miers un satība mājās.

LABĀS DIENAS

13.VII	Dodieties ārā no pilsētas!
16.VII	Pirmā diena jaunajā darbā.

Mīlestība

Nauda

Karjera

Māju sajūta

GAISS

DVĪNI

21. maijs – 21. jūnijs

Augstu tiks novērtēta atklātība attiecībās. Patikama iepazīšanās radu saietā. Nauda aizies prezentācijas pasākumiem. Ar partnera palīdzību pieaugs ienākumi. Svarīga precizitāte finanšu dokumentos. Veiksies intelektuāli darbi. Neatsakieties no piedāvāta augstāka amata. Domājiet plašākās kategorijās. Esiet icietīgi pret tuvinieku kļūmēm. Uzdāviniet atvasei kārotu.

LABĀS DIENAS

13.VII	Veiksmīgs sadarbības sākums.
19.VII	Zvaigžnota nakts telti pie upes.

ŪDENS

VĒZIS

22. jūnijs – 23. jūlijs

Mīlestībā nekatram ir pa spēkam spēlēt pirmo vijoli. Izvairoties no nenozīmīgiem stridiem. Paļaujieties uz mīlotā cilvēka labajiem nodomiem. Cerētie ienākumi neizpaliks. Vadība atbalstīs materiālos centienus. Iepriecinās izdevīgs piedāvājums. Pildiet solīto. Gādāiet par pozitīvu gaisotni darbavietā. Mājās ieradīsies viesi no tālienes. Tuvinieki novērtēs jūsu rūpes.

LABĀS DIENAS

11.VII	Sīrsnīgs emocionāls lādiņš visai dienai.
17.VII	Miļš smaids, jaunas attiecības.

SVARI

24. septembris – 23. oktobris

Iepazīšanās ar sirdsgudru cilvēku. Uzmanīgi uzklausiet mīļoto. Galvenie notikumi saistīsies ar naudas lietām. Paredzami izdevumi tuva radnieka vajadzībām. Iespēja atdot aizņēmumu. Darbā mazāk runājiet. Var rasties pārpratumi nepareizi saprastu izteicienu dēļ. Draugi paudīs savu piekāršanos. Daudzle pienākumi novirzīs uzmanību no mājniekiem, taču vēlāk to ar uzviju kompensēsiet.

LABĀS DIENAS

11.VII	Aizejot aizveriet durvis!
17.VII	Labā ziņa.

SKORPIONS

24. oktobris – 22. novembris

Attiecībās miers un saskaņa. Īpaši tuvinās kopīgs darbs. Iespējams vētrais dienesta romāns. Ienākumu gūšana nebūs prioritāte. Saņemsiet par agrāk padarīto darbu. Nav ieteicami riskanti ieguldījumi. Varat pieņemt darba piedāvājumu. Aizrausieties ar novatorismu. Kaliet kopīgas plānus ar atvasēm. Veiciniet viņu patstāvību.

LABĀS DIENAS

13.VII	Burziņš draugu lokā.
19.VII	Ienākumi istajā brīdī.

ŪDENSVĪRS

21. janvāris – 18. februāris

Tikšanās kā sapnis. Atkal mirdzēs acis! Iespējams gaidītāis algas pielikums. Varat veikt nopietnu pirkumu. Sekmīgs radošs darbs. Tiksi pildīts dotais solījums. Izprotiet līdzcīvēku rīcības motivāciju. Secinājumus izdariet bez steigas. Gādāiet par saskaņu un dzīvespriecīgu gaisotni mājās. Uzņemiet mīļus viesus. Prieku sagādās rūpes par citiem.

LABĀS DIENAS

10.VII	Dāviniet ziedus!
17.VII	Uzrunājiet savu sapņu cilvēku!

ZIVIS

19. februāris – 20. marts

Attiecībās romantiskas noskaņas. Neatlieciet sarunas par finansēm un nekustamajiem īpašumiem. Pirms brauciena pārbaudiet dokumentus. Riskam maz piemērots laiks. Iztieciet ar savu naudu. Ieklausieties intuīcijā. Oriģinālas idejas, reāli plāni. Veiksmīgs ceļojums pa ūdeni kopā ar ģimeni. Apkārt būs daudz labvēlīgi noskaņotu cilvēku.

LABĀS DIENAS

13.VII	Divatā kaut vai uz pasaules malu!
20.VII	Mīļa dāvana atvasei.

MĒNESS KALENDĀRS

no 10. līdz 23. jūlijam

Periods sākas ar diezgan laiski lēnīgu noskaņojumu, kura mieru iztraucē vien pašu mirkļa iedomas par to, kas, kā un kam būtu jādara. Domas skrien visos virzienos, diezgan daudz atgriežas arī pagātnē, kā jau tas pienākas retrogrādā Merkura periodā, kurš cilpo pa vēstures milētāja Vēža zīmi un uz priekšu būs gatavs doties, vien sākot no 20. jūlija. Neaizmirstiet veltīt laiku sev, atpūtai, mīļajiem!

Pilnmēness 22. jūlija vakarā tikai paspilgtinās jau tā ne visai mierīgās pirmdienas noskaņas, tā ka centieties elpot dziļi un domāt praktiski! Neiesaistieties ģimenes attiecību skaidrošanā ne ar bērniem, ne vecākiem! Labāk pāris dienu nogaidiet, tad tos pašus jautājumus atrisināsiet ar mazākiem zaudējumiem.

Sastādījusi astroloģe **LĪGA ŠIRONA**

MĒNESS BEZ KURSA (čīka laiks)

– lai-ka sprādis pirms Mēness pārejas nākamajā zodiaka zīmē, kurā tas vairs ne-veido aspektus ar citām planētām. Mēness kā emocionālā un sadzīvīskā fona noteicējs šajā pe-riodā it kā peld, tam nav virzības un noteiktības, tāpēc šajā laikā labāk ne-pieņem lēmumus un neuzsākt neko jaunu.

ATSLODZE – periods pirms Mēness fāžu

maiņas, kura laikā orga-nismam labi iedot atel-pu no smagām un lielām pārtikas devām. Var dzert nesaldinātas zāļu tējas un ēst vieglu, veselīgu pārtiku mazās devās.

- Laba diena, lai darbotos minētajā jomā.
- Var darīt, var nedarīt – viss atkarīgs no vēlmes un nepieciešamības.
- Šajā dienā nav ieteicamas nodarbes konkrētajā jomā.

10.07.2013. trešdiena	Mēness Lauvā	
11.07.2013. ceturtdiena	Mēness Lauvā ☾ 22:54–24:00	
12.07.2013. piektdiena	Mēness Lauvā/Jaunavā 01:12 ☾ 00:00–01:12	
13.07.2013. sestdiena	Mēness Jaunavā ☾ 18:26–24:00	
14.07.2013. svētdiena	Mēness Jaunavā/Svaros 10:40 ☾ 00:00–10:40	
15.07.2013. pirmdiena	Mēness Svaros	
16.07.2013. otrdiena	Mēness Svaros/Skorpionā 17:24 ☾ 06:18–17:24 ☿ 00:29–12:05	
17.07.2013. trešdiena	Mēness Skorpionā	
18.07.2013. ceturtdiena	Mēness Skorpionā/Strēlniekā 20:54 ☾ 14:13–20:54	
19.07.2013. piektdiena	Mēness Strēlniekā	
20.07.2013. sestdiena	Mēness Strēlniekā/Mežāzī 21:39 ☾ 18:00–21:39	
21.07.2013. svētdiena	Mēness Mežāzī ☾ 18:53–24:00	
22.07.2013. pirmdiena	Pilnmēness 21:15 Mēness Mežāzī/Ūdensvirā 21:07 ☾ 00:00–21:07 ☿ 16:11–24:00	
23.07.2013. otrdiena	Mēness Ūdensvirā ☾ 17:01–24:00 ☿ 00:00–02:20	

Ceļojumi

Naudas tērēšana/ izdošana

Svarīgu lēmumu pieņemšana

Izklaides

Skaistumkopšana